

Taxa postala
pénztár a num.
No. 244716/229.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kü-
lföldre: Havonta 2, negyedévre 6,
fél-évre 12, egészévre 20 dollár. —
A díjazás díjazás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvaniai és
szászországi szolidaritás napilap-
ja. Cikkeink utányomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főzer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Admi-
nistrátor delegat ai grant responsa-
bil-Felelős igazgató: Schwartz Endre
Proprietar—Tulajdonos: Fraternitas
S.A.R.de Editură. Registrul publica-
tionilor periodice No. 43. Dos. 234-
1933. Tribunalul Cluj, Secția XII.

Szombat, február 4.
1939—5699. Sebat 15.
XXII. évfolyam, 28. szám.

VILÁG TUKRE

Gafencu külügyminiszter elutazott Belgrádból

Minden kérdésben a tökéletes véleményazonosságot állapították meg Belgrádban Gafencu és Sztojadinovics

Gafencu nyilatkozatában a realista külpolitika szükségességét hangsúlyozta. Békés együttműködés a szomszédos államokkal

Belgrád, február 3. Gafencu román külügyminiszter és neje csütörtökön este 10.45 órakor elutaztak a jugoszláv fővárosból. A pályaudvaron Sztojadinovics miniszterelnök-külügyminiszter, Nedics haditengerészeti miniszter, Letitza pénzügyminiszter, a török, görög és csehszlovák követségek, a román és lengyel ügyvivők búcsúztatták igen meleg keretek között.

Hivatalos közlemény Gafencu látogatásáról

Belgrádi jelentés szerint Sztojadinovics miniszterelnök az újságírók előtt a következő közleményt olvasta fel:

„Öccselencijája, Gr. Gafencu román külügyminiszternek a jugoszláv miniszterelnök, dr. Milan Sztojadinovics öccselencijájánál február 1. és 2. napján tett belgrádi látogatása alkalmat adott a két államférfinek valamennyi, Romániát és Jugoszláviát érintő kérdés tanulmányozására. Esmecseréjük folyamán megállapították nézetük teljes azonosságát s kölcsönös akarataikat arra, hogy továbbra is fenntartsák a két baráti és szövetséges ország között meglévő szoros kapcsolatokat. Ugyanezért megerősítést nyert, hogy a két országot, Romániát és Jugoszláviát az a kívánság hatja át, hogy valamennyi többi állammal, de elsősorban szomszédállal, békés és építő együttműködésre alapozott viszonyt teremtsenek meg és tartassanak fenn.”

Gafencu nyilatkozata a sajtónak

Gafencu külügyminiszter ezután a következőket mondotta az újságíróknak:

— Be kell vallanom mélyesleges melege-
desémet, melyet a Belgrádban eltöltött két
nap fölött érezek. Politikai akciókban tekin-
tetbe kell és tekintetbe akarjuk venni a való-
ságokat.

Realista politika követése nem azt jelenti,
hogy a magad és a hagyományos barát-
sági törvényes érdekei és törekvései
ellenére feltétlenül alávetted magad min-
den valóságnak.

„Csak azt jelenti, hogy elhatározásaidban,
erőfeszítéseidben, akcióidban tekintetbe kell
venned a nemzetközi helyzetben ma uralkodó
nagy valóságokat. Mint ahogy ezekben a na-
pokban egy nagy ország vezetője részéről
hallották, a népeknek és államoknak vannak
élet, lét, munka és csereszükségleteik és kö-
vetelményeik. E szükségletek figyelembeve-
vése és a segítségükre jövő megkísérlése, az
európai szolidaritásból eredő köteleesség tel-
jesítését jelenti. S szolidaritási köteleesség
teljesítésének gondolatától áthatva, Románia
és Jugoszlávia ösztöne és baráti szellemben
azon fáradoznak, hogy megértést mutassanak
az ókat körülvevő valamennyi nép érdekei
ért.”

„És boldogok vagyunk, valahányszor azt
látjuk, hogy egy nagyhatalom barátságosan
érdeklődik erőfeszítéseink iránt, megköny-
nyítve megvalósulásukat. Nyilvánvalóan, egy
ilyen nagylelkű és tisztán látó politika nem
alapozódhatik a gyengeség érzetére, hanem
csak az erő öntudatára. Ezért való értékük-
nek becsüljük barátságainkat: egy közös cél
szolgálatába állítjuk egyesült erőfeszítéseinket.
Egyetlen mondatba kellene összefoglal-
nunk politikánkat, hogy szövetségünk szelle-
mese vezető politikánkat a politikai akcióknak

minél szorosabb szövetséget kíván és tesz
szükségessé.

Gafencu külügyminiszter a továbbiakban
még a következőket mondotta:

— Azokkal a megbeszélésekkel kapcsolat-
ban, amelyeket Sztojadinovics miniszterelnök
és külügyminiszterrel folytattam, kijelent-
hetem, hogy ezek a megbeszélések a követ-
kező kérdésekre vonatkoztak:

1. A politikai horizont legszélesebb köré-
ben megvizsgáltuk az európai helyzetet, a
legfontosabb napirendi kérdéseket és meg-
állapítottuk, Jugoszlávia és Románia annyira
hasonló érdekeire való tekintettel, a tökéle-
tes véleményazonosságát.

2. Nagy figyelemmel vizsgáltuk meg a
dunai államok és a Balkán közötti kapcsola-
tokat és megállapodtunk abban, hogy a
szomszédos államok közötti kapcsolatok erő-
sítésére s javítására közösen a megértés po-
litikáját fogjuk követni.

„Románia helyzete külpolitikai-
lag nagyon megjavult”

Londonból jelentik, hogy a Manchester
Guardian foglalkozva Gafencu belgrádi utjá-
val, kiemeli, hogy Románia helyzete külpoli-
tikai téren igen megjavult. Beck ezredes
lengyel külügyminiszter nemrégiben interjú
keretében hangsúlyozta volt ki a lengyel-
román szövetség fontosságát és Jugoszlávia
ugyancsak meg akarja erősíteni Romániával
való kapcsolatait. A lap azt hiszi, hogy

Gafencu és Sztojadinovics megbeszélései
nagy befolyással lesznek a közép-európai
helyzet alakulására.

A lap tudni véli, hogy Sztojadinovics azt
ajánlotta Romániának, nyújtsdon gazdasági
könnyítéseket Németországnak a béke érde-
kében. A Daily Telegraph belgrádi tudósítója
azt hiszi, hogy Sztojadinovics közvetítőként
fog szerepelni a Románia és Magyarország
közti viszony javításában.

Roosevelt ismertette az Egyesült Államok külpolitikájának négy pontját

Célja, hogy az „Amerika határai a Rajnánál legyenek” kijelentést tette volna

Washington, február 4. Roosevelt elnök
ma ismertette az újságírók előtt az Egye-
sült Államok külpolitikájának négy kardí-
nális pontját. Roosevelt mindenekelőtt is
elmondotta, hogy a hírek, amelyek szerint
ő, a szenátus külügyi bizottsága előtt azt
mondotta volna, hogy Amerika határai a
Rajnáknál vannak, „közönséges hazugsá-
gok”. Az amerikai külpolitika négy pontja
a következő:

1. Az Egyesült Államok ellene van bár-
mely olyan szövetségnek, amely közvetle-
nül nem érdekli.

2. Az Egyesült Államok nemzetközi ke-
reskedelmének az összes államokkal való
fenntartása mellett van.

3. Az Egyesült Államok minden erőfe-
szítést megtesz a fegyverkezés csökkenté-
se, vagy elhatárolása érdekében.

4. Az Egyesült Államok az összes nem-
zetek politikai, gazdasági és társadalmi

Londonból jelentik, hogy Armand Calinescu
helyettes miniszterelnöki rangra való eme-
lése és a nemzetvédelmi minisztérium veze-
tésével való megbízása kitünő benyomást
keltett az angol közvéleményben. Az angol
sajtó az új kormány névsorát közölve ki-
emelte, hogy a királyi helytartók karát meg-
fiatalították és több erdélyi tényezőt vontak
be a kormányba. Az összes lapok Calinescut
„Románia erős emberének” (The strong man
of Roumania) és „acélembernek” (The Steel
Man) nevezik.

A francia sajtó a romániai kor-
mányváltásról

Párizsból jelentik, hogy a Le Populaire a
következőképpen kommentálja a román kor-
mány átszervezését: „A román kormányban
történt változások arra hivatottak, hogy
megerősítsék az állam központi hatalmát és
szorosabbá fogják az állam közigazgatási
szerveinek, a hadseregnek és az állambizton-
sági szerveknek együttműködését. Armand
Calinescu, aki eddig jelentős szerepet töltött
be a belügyminisztériumnál, előlépett helyet-
tes miniszterelnökké. Kinevezése ki fogja
egészíteni a kormányzatnak Miron Cristea
patriárka alatti morális tekintélyét azzal az
eréllyel, amelyet megkövetelhetnek Romá-
niától a jövőben események. Az újság hozzá-
teszi, hogy a belügyi és hadügyi tisztek egy-
készen való koncentrációja elő fogja segíteni
a hathatósabb ellenőrzés gyakorlását olyan
természeti propaganda-tevékenységek fe-
lett, amelyek a fegyverzetlenség és a rend
hiányának igazolatlan látszatát nyújtják.

A többi változások inkább a szakminiszte-
riumokra és az adminisztrációra terjednek ki.

A lap ezután kiemeli, hogy az új kormány-
formációba számos fiatal erő került, néha-
nyan a nemzeti parasztpárt tagjai közül, akik
röviddel ezelőtt távoztak a pártból, hogy a
Nemzeti Ujjászülletés Frontjához csatlakoz-
zanak.

függetlenségének békés fenntartása mel-
lett van.

Roosevelt elmondotta ezután, hogy Ame-
rika külpolitikája nem változott és nem
fog megváltozni. E külpolitikát hamisan
állították be a kongresszus egyes tagjai és
egyes laptulajdonosok. Elégedetlenségét
fejezte ki Roosevelt a sajtóval szemben,
hogy különböző álhíreket terjesztettek az
Egyesült Államok külpolitikájáról.

Róma, február 3. A Giornale d'Italia Roose-
velt nyilatkozatát kommentálva, a követke-
zőket írja:

„Roosevelt hadüzenete a tekintély-rend-
szerek ellen és a demokráciák védelmében,
amelyeket senki nem fenyeget, legfeljebb
gyanus barátai és ismételt hibáik — egy-
általán nem icszi meg az olasz nemzetet,
amely akárcsak a német nemzet, megszokta
azt, hogy ne hátráljon meg az idegen ellen-
esség kirobbanásaival szemben. Olasz-
ország legfeljebb levonja a következményeket
aktív védelmére nézve.

Az angol-román kapcsolatok

Tilea Viorel kinevezése a londoni román
követség élére szívélyes fogadtatással ta-
lálkozott úgy az angol sajtóban mint poli-
tikai és gazdasági körökben. Az új román
követ személye nem ismeretlen az angol
fővárosban. Közvetlenül a háború után,
ha rövid ideig is, a követség titkára volt.
Másképp üzleti kapcsolataiban és úgy is
mint az angol-román társaság elnöke, ál-
landó érintkezést tartott fenn a City kö-
reivel, valamint Anglia kulturális életének
képviselőivel.

A banketten, amelyen a bucuresti angol-
román társaság a Londonba távozott Ti-
leát búcsúztatta, Reginald Hoare bucuresti
angol követ azt mondotta többek közt,
hogy nem könnyű egy kis országnak egy
nagy birodalommal megismertetni magát.
Ebből a szempontból különös jelentőséget
kell tehát tulajdonítani annak, hogy az
angol sajtó megkülönböztetett figyelem-
mel fogadta Tileát és bő kivonatokban is-
mertette a beszédekét és megnyilatkozásait,
amelyek Tilea eltávozását megelőz-
ték.

Tileát egyébként az uralkodó londoni
utja után éri ez a kinevezés. Eppen ezért
valószínűnek tartják, hogy az új londoni
követ mindenekelőtt is az angol-román
gazdasági kapcsolatok kimélyítése irányá-
ban fog dolgozni, úgy, ahogyan ezt az uralko-
dó öfelsege a Guildhallban tartott besze-
dében kifejtette.

Novemberben, midőn Károly király Lon-
donban tartózkodott, Anglia még München
pszichózisa alatt élt. Sokan hitték, hogy
Anglia és Németország között politikai té-
ren lehetséges volna meggyegyzést létre-
hozni. Szó volt arról, hogy újabb négyha-
talmi értekezleten vitatják meg az európai
helyzetet, szélesebb alapokra fektetve és
részleteiben is kidolgozva a Münchenben
elgondolt pacifikálási tervet.

A Németországgal való politikai meg-
egyezés egyik előfeltétele azonban a Duná-
medence gazdasági problémáinak rendezé-
se, minthogy Németország ezt a területet
„német befolyás alatt álló zónának” kiva-
lja tekinteni. A Chamberlain-kormány épp-
en ezért ebben a konkrét kérdésben fenntar-
totta magának az állásfoglalás jogát az
angol-német viszony alaposabb tisztá-
zása utánra. Ezen túl Károly király lon-
doni utja elérte a célját, nevezetesen azt,
hogy kihangsúlyozza az angol-román bará-
tságot.

Tileának, aki az uralkodó látogatása
alatt Londonban tartózkodott, félhivatalos
nyilatkozatban kellett megcafolni azt a
különböző forrásokból terjesztett hírt,
amely szerint Románia több millió fontos
kölcsönt kért volna. Egy angol lap jólér-
sültségben már azt is tudni vélte, hogy
Nagy-Britannia 30 millió fontos kölcsönt
folyósít Romániának. A Financial Timesbe
megjelent nyilatkozatában Tilea leszöge-
zte, hogy egy pillanatig sem volt szó erről
és a román kormány nem is gondolt arra,
hogy kölcsönt kérjen Angliától. A gazda-
sági kapcsolatok kimélyítése nem jelenik
kölcsön folyósítását, amelynek segítség-
vel pillanatnyi nehézségek kiküszöbölhetők
ugyan, de megterhelik a jövőt transzfer-
kérdésekkel és a kölcsön visszafizetésével.
A gazdasági „interpenetráció” az együtt-
működésnek a kereskedelmi forgalom nö-
velésével való elmélyítését okozza olyan
két állam között, amelyeknek gazdasági
strukturája kiegyeztíti egymást mint pél-
dául az angol és román gazdasága. Egy a
legjobb feltételek mellett folyósított köl-

eficiense
ztosita-
ra.
ás föld-
vasolja,
sen sza-
lenörzés
sejében,
pontja-
lá volna
nak való
zését il-
ségeit
ok a be-
ntetését
s reméli,
nos meg-
rhuzamo-
politikai
Az angol
szemben.
követelé-
amerikai
sére az
számi-
kabinet
amelyen
Dorman
miniszter
György
ai kérdé-
tertanács
alesztinai
nt a fel-
erlinbe
ismételten
nek azon
Olaszor-
jelentették
nyilatkozat
birodalom
ai segítsé-
ei jogai-
volna első-
gróf feb-
majd Var-
neu
sáról
afencu kül-
kapcsol-
a bár nem
és Sztojadi-
vik legfőbb
románia és
pezi beható
Sztojadinov-
beszélnek a
n-konferen-
mondja az
sokat tett
való meg-
ditio sine
ndszeresíté-
g ebben az
yeket most
ek annál is
terrorizmus
kai helyzete
k.
diplomácia
grádi látog-
p. A román
atása annál
t ez közvet-
következett
Sztojadinov-
itikai hely-
sét és meg-
zetközi po-
ciadó R. T.
L. Pop 10.

A világ egy márkáját sem lehet összehasonlítani a
Vermouth Branca
 készítménnyel.

esőn sem volna tehát aktuális, csakis abban az esetben, ha azt Románia angol termékek vásárlására használná fel. Ha egy ilyen kölesönnel párhuzamosan Anglia a Romániából való behozatal növelése után nem növeli az angol font-stokkot, amelyre Romániának a kamatszolgáltatáshoz és a törlesztéshez szüksége van és nem is bocsátja rendelkezésére az árukliRINGBŐL származó szabad devizákat, akkor a kölcsön nemcsak hogy nem jelent könnyebbséget, de éppen ellenkezőleg, megterheli az adós ország devizakészletét. Az angol-román gazdasági együttműködés megoldásának egyetlen képlete tehát a kereskedelmi forgalom fokozása és észszerű koordinálása, amely mindkét országnak hasznára válhatik.

A müncheni pszichózis ma már elmúlt. Meddőnek bizonyultak azok a tárgyalások, amelyeknek értelmében a Dunamedence gazdasági sakkjátszában négyes konzisztórium dirigált volna. Hudson angol kereskedelmi miniszter nyíltan kijelentette, hogy Európának gazdasági befolyásolási zónákra való felosztása nem konvenial Nagy-Britanniának. A legutóbbi németországi események és Schacht doktornak Funk által való felváltása csak megerősítik azt, hogy az angol kormány nem hajlandó szabadkezet adni Németországnak Délkelet-Európában. Már pedig Európának e részében a holnap politikai térképén, gazdaságilag és földrajzilag Románia a legjelentősebb tényező. A buza, petróleum és fa életbevágóan fontos cikkek az összes nyugati hatalmak számára. Románia másrészt fontos felvevő piaca lehet az angol iparnak. A cél: olyan meglévő vagy új román termékek előállításai, amelyek Angliába exportálhatók. Ezeknek segítségével Románia megszerezhetné a fontkészséget, amelyre szüksége van nemzetvédelmi berendezésének kiépítésére és azon elsőrendű nyersanyagok védelmére, amelyek bármely hatalom kezében a legjelentősebb erőt képezik háborus konfliktus esetén.

Román vezető körök nem vesztették szemelő a fejlődésnek ezt az irányát. A novemberi müncheni kiengesztelődés elvesztette aktualitását; úgy Párizsban, mint Londonban előírtakot tárgyalások folytak illetékes körökkel egy olyan új szerv létesítésére, amely állandó gazdasági együttműködést tesz lehetővé úgy Anglia és Románia, mint Franciaország és Románia között.

Tatarescu párizsi nagykövet tevékenységének jelei máris mutatkoznak. Titea londoni tevékenysége ezen együttműködés koordinálására és gyakorlati megvalósítására fog irányulni.

EGYESÜLETI ÉLET

— A Zsidó Nemzeti Szövetség Olvasó Köre vasárnap, f. hó 5-én délután 5 órakor Wizo és Nögyeleti táncos teát rendez. Str. Iuliu Maniu 2. II. em. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— Előadás a Baal Mólachában. Ezúton is értesítjük tagjainkat, hogy f. hó 5-én, vasárnap este pontos fél 9 órakor a Str. Iuliu Maniu 2 alatti helyiségünkben Weinberger Nándorné a Keren Kajemeth és a Keren Hajjeszodról tart előadást. A tagok pontos megjelenését kéri a Baal Mólacha kolozsvári csoportjának vezetősége.

Könyvkötészeti munkákat izlésesen és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészet.

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Piața Unirii 9.

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Lengyelország

A LENGYEL BELÜGYMINISZTERIUM KÖZLESEI A LENGYEL ZSIDÓK KIUTASÍTÁSÁNAK ÜGYEBEN MEGKÖTÖTT NEMET-LENGYEL MEGEGYEZÉSÉRŐL.
 A lengyel távirati iroda hivatalos közlése után a Németországból kiutasított lengyel zsidókra vonatkozó megegyezés aláírásáról a központi menekültügyi segélykomité küldöttségét menesztett a belügyminisztériumba, ahol a küldöttséggel a megegyezés alábbi részleteit közölték:

A Lengyelország és Németország között kötött megegyezés január 30-án lépett életbe. A lengyelországi német konzulátusok utasításokat kaptak kormányuktól arra vonatkozólag, hogy a Németországban vagyonokkal és üzleti érdekekkel rendelkező kiutasított zsidóknak beutazási vizumokat adjanak; azok a zsidók azonban, akiket nem köntnek pénzügyi kapcsolatok Németországhoz, nem kaphatnak vizumot. A lengyelországi német követsek erre vonatkozólag pontos információkkal rendelkeznek. A megegyezés nem szövegezi le világosan, hogy a lengyel zsidók milyen mértékben fogják vagyonukat kimentetni Németországból. Igen elkészerítőleg hatott azonban az az értesítés, amely szerint legfeljebb a vagyonuk 20 százalékáról lehet szó. A lengyel delegáció a vagyonok teljes összegének kiengedésért harcolt, ebben az ügyben azonban végleges és hivatalos döntés csak néhány nap múlva várható.

Ugyanakkor Seidemann képviselő tiltakozott a belügyminiszterrel az ellen, hogy több lengyel város helyi hatóságai elkobozták sok menekült utlevélét. A belügyminiszter megígérte, hogy intézkedni fog az utlevelek visszaadását illetőleg.

Németország

A BECSI DETAIL-KERESKEDESEK „ÁRJASÍTÁSA” BEFEJEZŐDÖTT. Bécsből jelentik, hogy az összes ottani detail üzletek árjásítása befejezést nyert. Eppen azért, a jövőben szükségtelen a kiskereskedelmi és ipari üzemekkel szemben a „zsidótlantási” záradék alkalmazása.

AZ ELSŐ ÖTSZAZ ZSIDÓ FEBRUÁR 5-ÉN HAGYJA EL DANZIGOT. Az ITA értesülése szerint az első ötszáz csoport azon ezer zsidó közül, akiknek kivándorlását a danzigi szénutas ultimátumszeritien elrendelte, február 5-én fogja elhagyni a szabad város területét.

Csehszlovákia

BERAN ÉS TISSO ÚJABB KIJELENTÉSEI A ZSIDÓKÉRDÉSÉRŐL. A nemzeti egységpárt képviselőinek és szenátorainak közös ülésén Beran miniszterelnök elemezte a müncheni megegyezés által a cseh nép számára alkotott új helyzetet és kijelentette, hogy az emigránsok kérdésének és főleg a zsidók kérdésének a megoldása nem tűr halasztást.

Dr. Tisso szlovákiai miniszterelnök Pozsonyban adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a szlovák zsidók kérdésének megoldódik a zsidók gazdasági befolyásának az összlakosság javára történő megszüntetésével. A zsidó orvosok, ügyvédek és bankárok száma igen nagy. A kormány nem akarja megsérteni a szlovák bankokban letett zsidó tőke jogait, gondoskodni fog azonban olyan népvédelestről, amely lehetővé tegye a szlovákok számára a zsidók által elfoglalt gazdasági és ipari pozíciók azonnali elfoglalását.

Amerika

ALEXANDER KAHN A NEWYORKI „JEWISH DAILY-FORWARD” ÚJ IGAZGATÓJA. A nemrégiben elhalt Baruch C. Wladec helyébe a Jewish Daily-Forward új üzletvezető igazgatóját Alexander Kahn-t, az amerikai Joint alelnökét választották meg. Kahn, aki 1881-ben Oroszországban született, éveken keresztül tagja volt a Forward Associationnak, amely a mostani Jewish Daily-Forward elődje.

AMERIKÁBAN HUSZ MILLIÓ DOLLART GYÜJTENEK ÖSSZE A MENEKÜLTEK FELSEGÉLYEZÉSÉRE. Az Havas jelenti: Isidor Coons, a zsidó menekültek segélyező-

Átképzék

kivándorlókat 6 hónapra belüli felelősséggel fotószakmára. Cim a kiadóban.

sére alakult tanács elnöke tudatja, hogy megkezdődött a gyűjtés, amely ebben az évben 20 millió dollárt kell felhozzon a német és kelet-európai menekültek segélyezésére.

Palesztina

A REVIZIONISTAK TERRORCSELEKMÉNYEL Kofer Hajisuv, palesztinai megváltási alap irodájában éjfél után bomba robbant és a tűz nagy pusztulást okozott hivatalos okmányok között. A Kofer Hajisuvval összeköttetésben álló szomszédos házra és az előtte lévő autóra is bombát dobtak. A bomba megrongálta a házat, az autó utasai közül pedig többeket megsebesített.

Szerda éjszaka betörték a Kofer Hajisuv haifai irodájába, ahol különböző iratokat semmisítettek meg és elloptak 18 fontot. Minden valószínűség amellet szól, hogy ezek az erőszakos gesztusok kapcsolatban állanak a revizionisták Kofer Hajisuv elleni hadjáratával. A támadások az egész országban nagy visszataszítást szültek és az egész héber sajtó a legszigorúbban elítéli azokat. A Haarec sajnálkozását fejezi ki a terrorcselekmények fölött és hangsúlyozza, hogy az egész jisivnak fel kell venni a harcot a zsidó terroristák ellen. A Davar arról cikkezik, hogy a revizionizmus kész feláldozni a jisiv életbevágó érdekeit a gyűlölet oltárán. A Mizrahi lapja, a Hacofe megjegyzi, hogy minden felelős ember kötelessége az ilyen cselekedeteket elítélni. A jisiv nem engedheti meg, hogy azok, akik hasonló cselekedetekre készek, résztvegyenek a nemzeti otthon építésében és a jisiv megvívásában.

A PALESZTINAI BEVÁNDORLÁS SZÁMADATAI. E. Dobkin, a Jewish Agency bevándorlási osztályának vezetője, kijelentette, hogy becslései szerint az elkövetkezendő hat hónapban tizezer zsidó fog az országba bevándorolni. A bevándorlók száma kategóriák szerint a következőképpen fog alakulni: 1940 kapitalista, 1400 szülő, akinek hozzártatói vannak Palesztinában, 1000 haluz, 2000 diák és ifjusági bevándorló és 400 rokon, akinek nincsenek szülei. A bevándorlók száma családjaikkal együtt el fogja érni a tizezret. Az összes bevándorlók közül legalább nyolcezer Ausztriából és Németországból fog kikerülni.

ÚJ IFJUSÁGI FALU PALESZTINÁBAN. A Jewish Agency G'wath-i mezőgazdasági kutatóintézetét, amelyet a Keren Hajjeszod finanszírozott, átalakították ifjusági faluvá. A „Kfar Avodá”-nak elnevezett falu első 24 lakója már meg is érkezett, a többi 40 az összes előkészítő munkálatok befejezése után fogja őket követni. Az új falu igazgatója egy német bevándorló, aki az ilyen telepítések terén nagy szakértelemmel bír. A nevelés munkájában az igazgatót egy mezőgazdasági szaktanár is fogja segíteni. A meglévő épületek mellé két új lakóházat építettek. A telavivi városvezetés és a Zsidó Nemzeti Tanács vállalták a falu pénzügyi támogatását.

ÚJ REPULÓ-ÖSSZEKÖTTETÉS PALESZTINÁBAN. A palesztinai légügyi összeköttetés szolgálatába két új hárommotoros repülőgépet állítottak be, amelyek egyenként 40 utas és körülbelül 2 és féltonna teher szállítására képesek.

A repülőgépek a most alakult „Commercial Aviation Company” repülőársaság szolgálatában fognak állni. Ez a társaság utas és teherszállító összeköttetést teremt az egész Közel-Kelet számára.

Az első F. 18. számú Focker típusú repülőgép, amely teljes megterheléssel 150 yard után a levegőbe emelkedik, előbb a Royal Dutch repülőársaság szolgálatában állott. A repülőgép a trópusi vidékeken teljesített szolgálatot és ennek megfelelően van megalkotva. Pilótája, Walter Dusinszki, előbb Thomas Bata, a cseh cipőkirály szolgálatában állott. A másik gépnek még nincs kijelölve a pilótája.

Ez a második palesztinai zsidó repülőársaság. Az első társaság, a Palestine Airways, Tel-Aviv és Beyruth között teljesít retour-szolgálatot. Igen sokan veszik igénybe ezt a közlekedési eszközt, hogy Tel-Avivból Haifába jussanak, ahol menetközben a repülőgép megpihen. Az egész ut felórát tart.

ÚJ KIBBUC A JORDÁN PARTJÁN. A Massad nevű kibbuc hatvanöt tagja, közöttük 15 leány, letelepülésre ment a napokban a Jordán partjára. A kibbuc többi száz tagja még a Herzlija kolónián tartózkodik. Az új letelepülés 1750 dunam földdel rendelkezik, amelyből 350 már a múlt esztendőben megmunkálás alá került.

ÜNNEP EGY HARCBA ÁLLÓ KIBBUCBAN. Az Alonim kibbuc új településén született első fiúgyermekét ünnepelték. A kibbuc arabok által megölt vezetőjének és megalapítójának, Alexander Zeidnak emlékére a gyereket Elan Alexandernek nevezték el. A kvuca három évvel ezelőtt létesült a palesztinai Hanoar Haoved egyik csoportjának egyesüléséből, a Hitler-rezsim óta az országba elsőnek érkezett német zsidó ifjak csoportjával. Kis ideig a kibbuc hatvan tagja Kirjat Harosetben lakott éskésőbb települtek csak le az Alexander Zeid-farmon.

Amikor a kibbuc véglegesen megtelepedett a Haifa-Afula ut mentén elterülő síkságon, új emberek csatlakoztak hozzá, akikkel a kvuca százhuszas lélekszámra emelkedett. Végül is megkapták letelepülés céljaira a Keren Kajemet tíz évvel ezelőtt megszerzett, ugynevezett Kuskus Tabun-i földjét, amely egész idő alatt állandó harc tárgya volt a zsidók és arabok között. Most egy új megépítést tervezik, amely össze fogja kötni a települést az országuttal és növelni fogja a kvuca biztonságát.

PALESZTINA ÉS A MENEKÜLTEK. A Times január 26-iki számában vezércikk jelent meg, amely Sir John Hope Simpson jelentésének menekültekkel kapcsolatos részével foglalkozik. Palesztinával kapcsolatban azt írja, hogy ez az ország, amelyet a jelentés „rendkívüli siker”-nek nevez, rendelkezik mindazokkal a feltételekkel, amelyek a csoportos letelepüléshez szükségesek. Weizmann dr. megjegyző módon kifejtette, hogy Palesztina nagyszámú menekültet tud még befogadni. A világ többi részeiben azonban hasonló letelepüléseket kell teremteni „nemárják” számára is. Ezt azonban csak olyan autoritativ szervezet tudja megteremteni, amely nagy befektetéseket eszközölhet és a menekülteknek politikai támogatást tud nyújtani.

Kétszázmillió lejre rug Szamos-tartomány költségvetése

Hogyan oszlanak meg az egyes költségvetési tételek

Cluj, február 3. Az egyes királyi helytartóságok most készítik el jövőévi költségvetésüket. Ezek a költségvetések már csak azért is nagyon érdekesek, mert a királyi helytartóságok létesítése óta most kerül először sor a költségvetés elkészítésére.

Szamos tartomány munkaterve a jövő évben folytatni fogja a múlt évben megkezdett közmunkákat, azonkívül figyelembe véve a helyi szükségleteket, különböző javításokat akar életbe léptetni, a különböző területeken.

Az összes investíciók és tervbe vett kiadásoknak költségvetése körülbelül kétszázmillióra rug. Elsősorban utak, hidak, épületek, egészségügyi diszpenzerek, légfürdők, közkutak, elemi iskolák építése van figyelembe véve, azután templonok épít-

kezésének szubvencionálása, kulturothoznok építése, vízvezetékek, stb. létesítése. Az egyes munkálatokat megérik szerint osztja fel a költségvetés és a sürgősségüknek megfelelően csoportosítja.

Új utak és útjavításokra a költségvetés 21,940.000 lejt, katonai utakon elvégzendő munkákra 11 millió lejt, a megyei utak szelének befásítására egymillió 735 ezer lejt irányoz elő a költségvetés, vagyis mintegy 35 millió lejt fordítanak új utak építésére és régiék karbantartására.

A költségvetés különböző tételekben mintegy 9 millió lejt fordít egészségügyi diszpenzerek, légfürdők és közkutak építésére.

A költségvetés többi tételei kulturális, adminisztratív és szociális célok között oszlik meg.

ki az
 ZS
 atogatás a
 9.000 ember
 Bécs, február
 en egy Frank
 olland lelkipá
 okára úgy fogi
 ansenét, aki a
 érdekeit intézte
 evezett Nansen
 uár elsejég ut
 Gildemeester
 mikor a Dollfu
 nyok eljártak az
 ellen. Gildemees
 küldött vagy b
 listák pénz és
 tartozóit segély
 elkövetett ezek
 az érdekében.
 nappal az Anso
 birodalmi hely
 ezentul az üldö
 foglalkozni. 19
 a Gildemeeste
 ostmarki zsidó
 intézménye. A
 ban, Bécs sziv
 rom emeletén
 reggel nyolcto
 dorlás megoldé
 zsidó, illetve
 rák állampolgá
 Megszerezte a
 kat a kivándó
 beutazási en
 hajózási költsé
 hónap alatt l
 polgárnak álló
 zési, kivándor
 veivel.
 Az Anschlu
 állított fel ké
 bécsi zsidó há
 lestina Amt.
 nyújtott a „G
 név: „Gildeme
 emberek „e
 Rothschild-pál
 és annak egy
 stelli für Jü
 ssele, a nemár
 addig, amig
 az épületet, a
 kört Gildeme

Egy holland pap, aki az Anschluss óta az osztrák zsidók és nemáriják ki- vándorlását intézi

Látogatás a bécsi Gildemeester-intézetben. Az intézet nyolc hónap alatt 20.000 embert segített hozzá pénzzel és tanáccsal a kivándorláshoz. Kicsoda Frank van Gheel Gildemeester?

Bécs, február 3. Körülbelül tíz éve él Bécsben egy Frank van Gheel Gildemeester nevű holland lelképítész, akinek a nevét nem sokára úgy fogják ismerni a világon, mint Nansenét, aki a háború után a menekültek kérdéseit intézte s akinek utlevélével, az úgynevezett Nansen-utlevéllel egészen ez év január elsejéig utazgattak a hazátlanok.

Gildemeester Bécsben élt abban az időben, amikor a Dollfuss- és a Schuschnigg-kormányok eljártak az osztrák nemzeti szocialisták ellen. Gildemeester a koncentrációs táborkaikba került vagy börtönbe zárt nemzeti szocialisták pénz és kenyér nélkül maradt hozzájárulását segélyezte és támogatta. Mindent elkövetett ezeknek a politikai üldözötteknek az érdekében. 1938 március végén, néhány nappal az Anschluss után jelentkezett a bécsi birodalmi helytartóságnak és közölte, hogy ezentúl az üldözött zsidók támogatásával fog foglalkozni. 1938 április elsején megalakult a Gildemeester-hivatal, amely jelenleg az osztrák zsidók kérdésének megoldásának legfőbb intézménye. A holland lelképítész irodájában, Bécs szívében, a Wollzeile 7 szám három emeletén százhusz tisztviselő dolgozik reggel nyolctól este nyolcig a zsidó kivándorlás megoldásán. Eddig 20.000 nincsen zsidó, illetve zsidósármazású egykori osztrák állampolgár kivándorlását tette lehetővé. Megszerezte az összes szükséges okmányokat a kivándorló utlevélhez, megszerezte a beutazási engedélyt, kifizette a vasuti és fél napon alatt 180.000 nemárja osztrák állampolgárnak állott rendelkezésére iratmegszerzési, kivándorlási, tájékoztatósi és más szerveivel.

Az Anschluss után két zsidó intézmény állított fel kivándorlási irodát. Az egyik a bécsi zsidó hitközség, a másik pedig a Palestina Amt, amelyeknek óriási segítséget nyújtott a „Gildemeester”. Ma Bécsben ez a név: „Gildemeester” már fogalomná vált, az emberek „elmennek a Gildemeesterbe” a Rothschild-palotában székelő utlevélhivatal és annak egyik osztálya, amely „Zentralstelle für Jüdische Auswanderung” nevet viseli, a nemárja jelentkezőkkel szóba sem áll addig, amíg a Gildemeesterben nem voltak, az épületet, az intézményt, az egész munkakört Gildemeesternek nevezik.

A „Gildemeester” mint épület

A Wollzeile 7 sárga, Mária Terézia-korabeli épület. A kapu alatt a lépcsőfordulóban hatalmas tábla: Gildemeester. Alatta a tájékoztató sorolja fel a különböző osztályokat: Utlevélosztály, Ellenőrzés, Adóügyi tanácsadóosztály, Vagyonügyi tanácsadás, Orvosi vizsgálat, Iratintézés, Jegybeszerzés, Kivándorlási tanácsadó, Elnöki Osztály, Titkárság.

Az elnöki osztály nagytermében dolgozik Hermann osztályvezető, Arthur Kuffler, Gildemeester helyettese és az egész intézmény irányítója és Galvani főtitkár, akit az osztrák birodalmi helytartóság hivatalból delegált a intézményhez. Galvani eredetileg a helytartóság egyik osztályán töltött be vezető pozíciót.

Arthur Kuffler a Mautner Textilkonzernnek volt az elnöke és ő állott elsőnek Gildemeester mellé. Vagyonának legnagyobb részét az akció rendelkezésére bocsátotta s azóta is Gildemeester mellett az intézmény vezetője. Hermann, az elnöki osztály főnöke, amint jövevényünk céljáról értesül, közli, hogy a tájékoztatásra Gildemeester ur engedélyre szükséges. Ő most épp tanácskozik, néhány percig várni kell. Alig telik el két perc és nyílik a belső terembe vezető párnázott ajtó s kilép rajta egy magas, sötétbarna hajú, sápadt, karikás szemű férfi: Frank van Gheel Gildemeester. Arca egyáltalán nem olyan, amilyennek az ember a nagy emberbarátot hiszi. Megjelenése olyan, mint egy nagy vállalat vezérigazgatójé. Sötétszürke, korrekten konzervatív ruhát visel, tekintete tárgyilagos, szája vékony vonal, semmi túláradó melegség, semmi túlzott érzékenység nem látszik vonásain.

Az iroda működését így foglalja össze: — Akcióhoz megnyertem a német hatóságok beleegyezését és támogatását. Az első feladatom az volt, hogy anyagi eszközöket teremtsék elő a nagyszámu vagyontalan ki-

vándorló utiköltségének fedezésére. Ezek a vagyonos zsidók a Gildemeester-akció védelme alatt állnak. Az adományaikból létesült alap igen nagyszámu szegény kivándorló vasuti költségeit fedezte, megvásárolta nekik a hajójegyeket és ha szükséges volt, más anyagi támogatásban részesítette őket. Az akció azonban nem szorítkozik csupán erre a tevékenységre, hanem mindent elkövet, hogy a kivándorlókat a különböző iratok beszerzésében támogassa. Ebben a vonatkozásban már hosszabb idő óta hivatalosan a Gildemeester-intézményre bízták a nemárja keresztények és a felekezeten kívüliek okmánybeszerzését. Nem hivatalosan persze zsidókat is intézzük. Tanácsadószervünk naponta több mint ezer ember látogatja, s itt minden rendelkezésre álló utbaigazítást megkap a beutazási lehetőségektől egészen az utlevélbeszerzés legapróbb részletkérdéséig.

Az akció egyik legfontosabb része persze a kivándorlási lehetőségek megteremtése s ugyanakkor a pénzügyi alap kibővítése. A kivándorlási tervezetek egész sorát tanulmányozzuk, sokat foglalkozunk a tengerentúli országok agrártelepüléseivel. Az akció, amely minden külső anyagi támogatás nélkül, kizárólag belső szükségességéből létesült, rövid idő alatt egyike lett a legfontosabb és legnagyobb kivándorlási segítő intézménynek.

A háromhónapos utlevélfolyamat

Egy tisztviselő, Paul Borststieber indul el a sorok írójával, hogy végigvezesse a „Gildemeester” labirintusán. A régimódi épület lépcsőházában áll a forgalom. Aki ebben a lépcsőházban egy felőrt eltölt, képet alkot magának arról, hogy kiket érint a nürnbergi íratörvény, mert itt az ortodox galiciai zsidóktól hirtelenszöke, magas, szélesvállú fiatalemberek mindenki megfordul. Az első és második emelet között a lépcsőn szembejön egy katolikus pap, Borststieber ur nem tudja, milyen ügyben jár itt a pap, azt mondja, elégedjünk meg azzal, hogy itt látjuk.

A legfontosabb osztály az általános tájé-

koztató. Itt adják azokat a kérdőíveket és nyomtatványokat, amelyek a kivándorló utlevél megszerzésére szükségesek. Maga az alapkérdőív mindössze négy sűrű nyomtatott oldal, amelyhez képest egy adóbevallási ív egy szűkszavú és egyáltalában nem kíváncsi írat. Az alapkérdőívbe kerülnek különböző különböző, személyek szerint változó különböző nyomtatványok, formulárok és más kiegészítő váró okiratok és tájékoztatók arról, hogy milyen okmányokat kell beszerezni. A kivándorló, aki ma jelentkezett első ízben a Gildemeesterben, egy 25-30 oldalas köteggel hagyja el majd később az épületet s amíg a köteg előírásainak megfelel, rovatait kitöltötte, a hozzá szükséges okmányokat beszerezte, legalább két-három hónap fog eltelni s ez idő minden egyes napján meg kell majd fordulnia a Gildemeesterben, hol egy felvilágosítást, hol egy részletkérdés nehézségeivel kapcsolatban, hol anyagi segélyért az okmánybeszerzéshez.

Öt fénykép és ujjlenyomat

A kivándorló, aki utlevélvel csak egyszer léphet át a német határt: kifelé és többé soha vissza nem térhet, elsősorban köteles öt olyan retusálatlan fényképet beszerezni, amely a bal profiljáról készült s amelyen a füle jól látható. Ennek a náciak szerint fajbiológiai szempontból van fontossága. El kell mennie az illetékes szervhez, ahol felveszik több példányban az ujjlenyomatát és elkészítik a személyi lapját. A kérdőívben fel kell tüntetnie minden ingó és ingatlan vagyonát, kimutatást kell adnia személyi felszerelési tárgyairól, amiket magával akar vinni.

A ruhát újra ki kell fizetni

Szörmét egyáltalában nem vihet ki, ékszert csak egy órác lánccal együtt, a nő karóráját, a házastársaké egy arany jegygyűrűt. Ruhát, cipőt, butort s általában más személyi felszerelési tárgyakat csak olyat szabad kivinni, amit tulajdonosa 1938 március 15. előtti vásárolt. Ez esetben is azonban felbecsülni az értékét s miután a férfikivándorló jelölt igazolva szabója által, hogy ruhája mikor készült, a ruha értékét felbecsülni s annak nyolcvan százalékát a kivándorló jelöltnek be kell fizetni az illetékes hatósági pénztárba. Az írógépet, hasonló vásárlási feltételek mellett, már könnyebb kivinni, mert értékének csupán 50 százalékát kell befizetni. A kivándorló jelölt igazolnia köteles, hogy semmi néven nevezendő adótervezése nincs. A vagyoni kimutatást a legpontosabban kell elkészítenie. Ezekről a feltételekről a hatóságok csak egy esetben tekintettek el: a múlt év végén, amikor a Gildemeester-akció kétezzer ausztriai zsidó gyermeket juttatott ki Angliába.

Az adóügyi és vagyoni kimutatások elkészítésében, a szükséges okmányok beszerzésében a Gildemeester adóügyi és vagyoni

A REUMA

a hátába fészkelte be magát

Heteken keresztül rettenetes fájdalmak kínozták e nőt. Hasogatta a háta és a válla és nem tudta karjait mozgatni. Akkor elkezdett Kruschen kúrát. Az eredmény csodálatos volt. Kruschen megmentette a fájdalmaktól és nem egészen egy hónap múlva szinte újjá születte érezte magát. Ilyen esetekben a Kruschen valóban csodát tesz. A hugasvkrisztályok, amelyek hegyesek, mint a tű, folyadékká változnak, amelyet a szervezet azután könnyen eltávolít. A máj, vesék és a belek működését ösztönzi és frissnek és energiatól duzzadónak érzi magát. Ha a Kruschen tartalmazta ásványi sók megkezdik működésüket, a reumás fájdalmak eltűnnek, az ízületek engednek merevségükből. Ön is próbálja meg a Kruschent. Minden gyógyszerárban kapható, napi üveg 95 leiert, kis üveg 60 leiert.

jogi osztályai állanak rendelkezésre. Itt a legkitűnőbb bécsi ügyvédek végzik a munkát. Meg kell jegyezni, hogy a Gildemeester-intézmény legtöbb hivatalnokai és funkcionáriusai, persze a német hatóságoktól delegáltakon kívül: zsidó.

Az orvosi osztályon

Az orvosi osztályon éppen a kivándorló jelöltek vizsgálata folyik, a legtöbb tengerentúli állam ugyanis szigorú feltételeket szab egészségügyi szempontból. A Gildemeester-intézmény pedig a nehezen szerzett pénzt nem kockáztatja olymódon, hogy a kivándorló a tengerentúli hatóságok betegsége miatt visszaküldik. Fiatalemberek és öreg néni, javakorabeli férfiak állógálnak és várnak a vizsgálatra. Egy fiatal leány sir. Az orvosi vizsgálat épp most állapította meg, hogy a tüdejével nincs rendben, már pedig ő az Egyesült Államokba akarna utazni és oda csak egészséges tüdejű embereket engednek be. Megnyugtatták, meg lehet oldani a helyzetet, majd kap támogatást, hogy kezeltesse magát és aztán valami déli országba fogják segíteni.

A Gildemeester egyik legérdekesebb osztályának ajtaján csak az az egyetlen szó áll: „Kontroll”. Minthogy az intézmény fálhivatalos szerv, a kivándorló jelöltek csak tökéletes okmányokkal és teljesen megbízható adatokkal felszerelten engedik jelentkezni a Rothschild-palotában, a „Zentralstelle für Jüdische Auswanderung” tisztviselői utlevélért. Ezért a Gildemeester egyik osztálya kizárólag csak azzal foglalkozik, hogy az okmányokat és a kérdőívbe írt adatokat ellenőrizze. Az osztály sok gyakorlati tapasztalással rendelkezik, mint például a szigorúbban ellenőriz mindent, mint bármilyen állami hivatal. Az intézet nem akarja ugyanis, hogy a pecsétjével állított okmányok vagy kérdőívek ellen a német hatóság a legkisebb kifogást emelhesse. És majdnem tízhónapos működés alatt ez még egyetlenegy esetben sem történt meg.

(H. Gy.)

A Nemzeti Ujjászületés Frontjának gazdasági programja

A földművelő rétegek életszínvonalának emelése és a mezőgazdaság és ipar összhangba hozása

A Nemzeti Ujjászületés Frontjának eddigi megnyilatkozásaiból kitűnik, hogy az új alkotmány szellemének megfelelően ennek az egész országot magában ölelő szervezetnek a programjában főhelyet foglalja el a nép mezőgazdasági, ipari és intellektuális kifejlődése.

Az ország lakossága túlnyomó részben mezőgazdasággal foglalkozik, természetes tehát, hogy a NUF keretén belül is a mezőgazdasági problémák az elsőbbség. Az a kérdés azonban, hogy az ország megmaradjon-e mezőgazdasági államnak, vagy pedig industrializálódjék-e, rég eldöntött probléma, mivel nem szabad elfeledni, hogy a mezőgazdasági fejlődés is nagyrészt a gazdálkodás iparosodásától függ, hogy a fémipar, textilipar, bőripar, stb. fejlődésének szükségességéről, amelyek a honvédelem keretébe is tartoznak — ne is beszéljünk.

A NUF kifejtette álláspontját a nemzetgazdaságra vonatkozóan, megállapítva bizonyos hatalmas beruházások és hatalmas közmunkák szükségességét, amelyek célja az ország kincseinek kiaknázása. — Mivel ehhez a munkához milliárdokra lenne szükség, viszont a nép élléstandardja nem ad módot ily nagy költségvetési alap megteremtésére az első felmerülő probléma a földművesosztály életnivójának emelése. Valójában már a Legfelsőbb Tanács alakuló ülésén világosan és pontosan felvázolta ezt a kérdést Valcovici tanár.

— Az országban mintegy hárommillió

paraszti lakóház van — mondotta. — Ebből egymillió vályogból épült, kétféle pedig földpadlós. Hétszáz ezer házból az ablakokat nem lehet kinyitni, mert beépítették, ezekben a házakban a szellőztetés lehetetlen.

Ezeknek az adatoknak alapján határozta el a Front egy nagyszabású társadalmi szervezkedés létrehozását, ennek keretén belül az egészségügyi ofenzívát és minden olyan intézkedést, amely a paraszti életnivó emelését szolgálja. Hiszen a ialu jómódjától függ végeredményben a román ipar sorsa is.

Ime így függ össze minden a közgazdaságban; a mezőgazdaság és ipar közé átsólt mesterséges szakadék csak a régi politikai pártok érdeklődött mesterkedéseinek eredménye volt. A nemzetnek egy egységes politikai szervezetbe való tömörülése mindezeket a mesterséges és ártalmas különbségeket eltörölte, előkészítve az összes foglalkozási ágak együttműködését, amint azt a román nép legfontosabb érdekei megkövetelik.

Az is bebizonyosodott, hogy például egy paraszt átlagos évi huszfogyasztása három és fél kiló.

Ilyen életstandard mellett teljességgel képtelenség valaha is előteremteni azt az óriási alapot, amelyre szükség van az ország kincseinek kihasználását célzó munkához.

A NUF ezen a téren ugyan azt a mód-

szert tette magáévá, amely már kitűnően bevált ugy a Királyi Alapítványok csoportjainak működésénél, mint a falura küldött orvosoknál: az okok felkutatása, az azokkal való, rejtgetés nélküli szembenézés és a bajnak gyökerében való meggyógyítása tekintet nélkül arra, hogy ezzel esetleg magántermészetű érdekeket sértenek meg. Ebből aztán világosan következik a NUF által kimondott megoldás: a paraszttömegek életnivójának, valamint a termelésnek és fogyasztásnak fokozása.

Egyszóval, mindaz az energia és munka, amely rendelkezésünkre áll, egyetlen cél felé kell, hogy irányuljon, a paraszti közgazdaság harmónikus kifejlődésére. Üfel-sége felhívásának megfelelően.

— Ertekezletre hívták össze a buceci megyefőnököket. Bucurestből jelentik: A Buceci tartomány megyefőnökeit a jövő héten értekezletre hívták össze, amelyen Alexandru királyi helytartó fog elnökölni.

— Főbelötte magát a constantai csendőrné kegyetlen gyilkosa. Bucurestből jelentik: Több ízben beszámoltunk arról a kegyetlenséggel elkövetett gyilkosságról, amelynek áldozata Popescu constantai ezredes feltűnően szép fiatal felesége volt. Mint ismertes, a fiatal ezredesné, tisztiszolgája, Pavel Ciucu szadista kegyetlenséggel megölte és fejével darabokra vágta. A rendőrség a csendőrséggel karöltve széleskörű nyomozást vezetett be a gyilkos tisztiszolga kézrekerítésére, aki a gyilkosság után nyomtalanul eltűnt. A bucesti csendőrlégió emberei lépésről-lépésre keresték a gyilkost, aki a Bucuresti mellett levő ugynevezett vörös erdőbe menekült. Ma reggel az üldöző csendőrök rátaláltak Ciucu Pavel holttestére. A kéjgyilkos a gazdájától ellopott revolverrel főbelötte magát.

HIREK

Időjárásjelentés. Emelkedő légnyomás, változatlan derült ég, enyhe határozatlan irányú légáramlás, éjjeli fagy, nappal hőemelkedés, reggel és este ködreahajló irányzat.

Románia új kereskedelmi szerződésai. Bucurestiből jelentik: A román kormány a következő kereskedelmi szerződéseket ratifikálta: Román-olasz egyezmény, amit 1938 december 3-án kötöttek, pótegyezmény, az 1935 március 23-án kötött olasz-román háziorvosi egyezményhez. Ezt a pótegyezményt 1938 december 10-én kötötték. A román-német fizetési konvenció kiterjesztésére vonatkozó egyezmény, ami a szudéta területekre vonatkozik és 1938 december 10-én írták alá.

300.000 lejt csaltak ki a „lélekorvosok” a fővárosi tisztviselőitől. Bucurestiből jelentik: Szoklatlan ügyben folytat vizsgálatot a fővárosi rendőrség. V. P. fővárosi tisztviselő, aki üldözése mániában szenvedett és szellemlátomásai voltak, Titi Florescu, továbbá Theodorescu Nicolae, aki magát „Nostradamus mesternek” címezte, valamint Mia Jósától kért tanácsot, hogy nyugtalanító látomásaitól megszabaduljon. A három „lélekorvos” több mint 300.000 lejt csalt ki a gazdag tisztviselőtől, akinek látomásai azonban természetesen nem maradtak el. A rendőrség mindhárom jóslással és szuggesztívóval gyógyító kuruzsló ellen megindította az eljárást.

A JÖVŐ HETEN ELKÉSZÜL A KÖLT-SÉGVETÉS. Bucurestiből jelentik: Az állami költségvetés a jövő héten elkészül. A munkálatokat Miha Constantinescu pénzügyminiszter vezette.

Öngyilkos tanítónő. Marosvásárhelyről jelentik: Stoita Cornelia 24 éves urileány, a nyáradszeredai állami óvoda tanítónője, kedden délután bezárkózott lakásába és mivel azóta nem mutatkozott, ismerősei feltörték szobájának lezárt ajtaját. A fiatal tanítónő felöltözve, eszméletlen állapotban feküdt az ágyon és semmiképpen sem lehetett magához téríteni. Mivel nyilvánvaló volt, hogy öngyilkosság történt, az eszméletlen leányt be szállították a marosvásárhelyi kórházba, de ott nem tudták rajta segíteni és Stoita Cornelia anélkül, hogy magához tért volna, a kórházi ágyon szerdán délután meghalt. Orvosi megállapítás szerint a szerencsétlen fiatal leány luminállal mérgezte meg magát. Környezete úgy tudja, hogy érzelmi okok készítették végzetes lépésére.

AZ ÉDES ANYAFÖLD ma az Edisonban.

Egy szigeti fogtechnikus feltalálta a szájpadiáslé nélküli fogsort. A Prágában megjelenő Leksarka Korrespondence című legelterjedtebb cseh orvosi szaklap decemberi számában dr. Padlicka Stefan kincstári orvos tollából egy figyelemreméltó találmányról közöl vezércikket. A cikk megállapításai szerint Guttman Ludvig fogtechnikus szájpadiáslé nélküli fogsort készített, amellyel a fogászati egyik legnagyobb problémáját oldotta meg. Guttman Lajos, a fiatal zsidó fogtechnikus, aki nem más, mint a szigeti Korona Kávéház-étterem-szálloda bérletjének a fia és a Szigettel határos, de Csehszlovákiához tartozó Szlatinán van fogászati műterme, egy évi kísérletezés után megoldotta azt a problémát, amelyen szaktekintélyek hiába törték a fejüket. Arról van nevezetesen szó, hogy ha eddig a páciensnek felső fogorra volt szüksége, úgy teljes szájpadiáslát is be kellett fedni egy kaucsukból, vagy legújabbban preparált törhetetlen üvegből készült szájpadiáslal, amely olyanformán tapadt az ember szájpadiáslához, hogy kiszivattyúzták a szájpadiáslától a levegőt, vagy ha ez nem volt elegendő, egy gumilappal tapasztották az emberi szájpadiáslához. Ennek a hátránya az, hogy az ember szájpadiáslához egy nehezen megszokható idegen test volt, az is hátrányt jelentett, hogy az egyén nem érezte az ételek ízét, sőt a hideget vagy meleget sem. Az alsó fogornál pedig az a súlyánál fogva állt a helyén, de az ember a nyelvvel gyakran kilökte. Az új találmány lényege abban áll, hogy műszájpadiáslat egyáltalán nincs, a két morális fog helyén egy regulázható szívókorongot alkalmaz, amely tekintve, hogy beállítható, teljesen szívás nélkül tapasztja a fogsort, a páciens teljesen visszakapja a hő- és az ízérzetet. Teljesen hasonlóképpen van az alsó fogornál is és az teljesen lesovadt fogusokhoz is alkalmazható. A cikk írója, dr. Padlicka kijelenti, hogy egy teljes éven át megfigyelt több páciens, akiket az új rendszerű fogssorral láttak el, amely majdnem ugyanaz, mint egy nagyobb hid és teljes melegegészséget fejtett ki a találmány felett, amely egyébként a prágai szabadalmi hivatalnál van bejegyezve. Szakörökben a találmány általános feltűnést keltett.

Berlin szerint

Mussolini mai beszédében konkrét módon fogja leszögezni Franciaországgal szembeni követeléseit

Ellentétek Róma és Berlin között a Hitler által nyújtandó támogatás mértékét illetően

London, február 3. (Rador.) A News Chronicle jelenti Berlinből: Róma és Berlin között mély ellentétek vannak arra vonatkozólag, hogy milyen mértékben használhatja fel Mussolini a Hitler cellárát által ígért támogatást. A két főváros között folynak a tárgyalások, de megegyezés még nem jött létre. Mégis ma, amikor estig megállapodásnak kell történnie, mert Mussolini ekkor mondja el beszédét.

A Times berlini tudósítója szerint jól értesült német körök arra számítanak, hogy Mussolini ma, szombaton tartandó beszédében konkrét módon fogja leszögezni Olaszországnak Franciaországgal szembeni követeléseit. A válság csak két-három hét múlva fog akuttá válni.

Daladier és Bonnet értekezése

Párizsból jelentik, hogy Daladier, Bonnet és Guy la Chambre csütörtökön este értekezletet tartottak, főleg a külföldi repülőgéprendelések kérdésében.

Egyidejű jelentés szerint a volt olasz frontharcosok szövetségének táviratára válaszolva, a volt tűzharcosok nemzetközi szervezetének francia tagozata azzal a kérelemmel fordult olasz bajtársaihoz, járjanak közbe, hogy az olasz sajtóban ne jelenjenek meg többé olyan cikkek, amelyek tömve vannak Franciaország-ellenes kihívásokkal.

Nem lesz népfront Angliában

Londoni jelentés szerint a Labour Party intéző bizottsága Atlee örnagy elnöklés-

vel tegnap ismét visszautasította a kommunista-szocialista együttműködés gondolatát. Az indoklás az volt, hogy míg a munkáspárt a kommunistákkal néhány szavazatot szerezne, addig millió szavazatot veszítené el a párt jobboldali frakcióiban, mert ezek azonnal csatlakoznának a kormánypárthoz.

A svéd király Berlinben

Berlinből jelentik: Gusztáv svéd király tegnap egy napi tartózkodásra Berlinbe utazott. Délelőtt kihallgatáson fogadta a svéd követség épületében Göring marsallt, akivel hosszasan elbeszélgetett. Ez alkalommal a svéd uralkodó a miniszterelnököt a legmagasabb svéd kitüntetéssel jutalmazta. Délután Gusztáv király Darré nemzeti szocialista földművelésügyi miniszterrel megtekintette a nemzetközi lovasmérkőzések színhelyét.

A német rohamcsapatok vezére Rómában

Rómából jelentik: Lutze, a német nemzeti szocialista rohamosztagosok vezére tegnap Ferrari miniszter társaságában megtekintette a guldoniai repülőteret és az ott állomásozó különböző típusú olasz hadirepülőgépeket. Délután kihallgatáson jelent meg Mussolini előtt, aki másfél órán keresztül tárgyalt vele. Ezután Lutze Starace fasiszta párti főtitkárt kereste fel, majd látogatást tett Ciano gróf külügyminiszternél a Palazzo Chigiből.

Nagyváradon a Carmel ort. kóser étterem

(Bul. Regele Ferdinand 3, Heymann-udvar, telefon 1400) a né. közönség rendelkezésére áll. Fővárosi nivó. Országszerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás. — Esküvők és bankettek rendezését vállaljuk.

Rezik Alice nagy hangversenyt ad zenekari kísérettel február 7-én este a kath. gimnáziumban, amikor alkalmunk lesz briliáns zongorajátékát meghallgatni. Külföldi nagy sikerei után nagy érdeklődés nyilvánul meg a kivételes tehetségteljes fiatal művésznő estélye iránt. Jegyek előre válthatók az Ellenlék és Király főtérei üzleteiben.

Szakadékbba zuhant a társasgépkocsi. Berlinből jelentik: Ilmenau közelében súlyos társasgépkocsi szerencsétlenség történt. Két kisebb város között a személyforgalmat lebonyolító társasgépkocsi a Langewide-ut mentén szakadékbba zuhant. A szerencsétlenség következtében öt utas azonnal meghalt, öt súlyosan, három pedig könnyebben megsebesült.

Házasság. Meisner Hanna Brasov és Rosenzweig Ernő Cluj február 5-én, a tg-muresi orth. izr. templomban tartják egybekelési ünnepélyüket.

Ahova még nem ért el az antiszemitizmus szele. Arcus községben, Háromszék vármegyében a napokban temették el az egész község általános részvétele mellett a község szülöttjét, a hetvenkilenc éves Kárpát Ignác kereskedőt. Kárpát, akinek érdeme volt a község tisztoságának megszervezése, mint annak parancsnoka éveken át ügyelt a községi vagyon megmentésére. Vég Benjámin unitárius esperes magas szárnyalású beszédében méltatta az elhunyt érdemeit, kihangsúlyozva, hogy példaképpen áll a község lakóinak szemében, aki mindig csak a jótétenséget gyakorolta embertársaival. Születése óta a falu egyetlen zsidó családjának tagja, akinél mindenkor és mindenki hajlékot talált, ha arra szüksége volt. A falusi lakosság apraja-nagyja ünnepbe öltözve kísérte utolsó útjára szeretett halottját a község határáig, ahonnan Szt. Gheorghera vitték és ott helyezték örök nyugalomra a zsidó temetőben. A sírnál dr. Deutsch Ernő brassói főrabbi mondott még bucsuztatót, meghatódva azon a mai kornak igazán ritka esetétől, amikor a zsidó ember iránti szeretetnek ekkora megnyilvánulását lehet látni.

Öngyilkosság egy gőzfürdőben. Bucurestiből jelentik: Ma éjjel a Meitzer-féle fürdőben lővés zajára lett figyelmes a személyzet. Egyik fülkében halva találták Dumitru Popescu 22 éves bírósági tisztviselőt, aki családi viszályból kifolyólag lett öngyilkos, mint hátrahagyott levelében írja.

AZ ÉDES ANYAFÖLD ma az Edisonban.

Tűz. Szatmárról jelentik: Kedden hajnalban tűz pusztított Kiss Gábornak, az aradi Astra vagonygyár asztalos-művezetőjének házában. A tűzet a kéményből kipattanó szikra okozta és felgyújtotta a tetőzetet, amely elhamvadt. Kiss Gábor kára 30.000 lej.

Betörés. Szatmárról jelentik: Ismeretlen tettesek kedden éjjel harmadszor ürítették ki Suta Gézané hadiözeveg trafikkódéját, amely közel van a vasúti állomáshoz. A betörők 5000 lej értékű dohányműt vittek magukkal.

Eljegyzés. Jeremias Terike Halmeu és Berger Márton Satu-Mare jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Eljegyzés. Weisz Leonka és Eisner Emil Oradea jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

A Násé Mizráchi szervezet ezután is meghívja t. tagjait f. hó 4-én, szombat délután 4 órakor Str. Iuliu Maniu 2. szám alatt lévő Falk-vendéglőben tartandó „Chamisa Aszár” ünnepélyre.

Rádióleadó épül Huszton. Husztról jelentik: A CTK távirati ügynökség jelentése szerint Huszton, Kárpátalja székelyhény rádióleadóállomást létesítenek. Az új adóállomás teljesítőképessége egy és egy negyed kilowatt lesz és célja kárpátaljai, valamint a keletukrániai lakosság szellemi szükségletének kielégítése.

Az édes anyaföld. Soha még hatalmasabb, költőibb eposz nem gyűjtötte fel az emberek millióinak fantáziáját, mint Kína e megrázó drámája. A Metro három évet és három millió dollárt áldozott a film elkészítésére. A filmet az Edison mozgó nagy áldozatok árán szerezte meg és vetíti ma.

Bombát dobta a budapesti Dohány ucai templomból kitűnülő tömegre

Budapest, február 3. Pénteken este hat órakor a Dohány ucai zsinagógából kitűnülő tömegre ismeretlen tettesek bombát dobta, amely hatalmas detonációval felrobbant, leírhatatlan pánikot idézve elő az istentiszteletől gyanútlanul távozó hívek között. A budapesti rendőrség készsége miatt azonnal szállt ki a helyszínre. Ugyancsak kiszálltak több autóval a mentők is, akik a sebesülteket elsősegélyben részesítették, majd a kórházba szállították őket. A rendőrség gyors közbe lépése folytán a nyugalmat rövidesen sikerült helyreállítani, a tetteseknek azonban a hatalmas zűrzavarban sikerül elmenekülniük.

A hivatalos megállapítás szerint a robbanásnak tizennégy sebesülte van. Egyik közülük súlyosabban sérült meg. Ez állítólag egy, a bejárat lépcsőn tartózkodó köldös, akinek személyazonosságát nem sikerült megállapítani. A robbanás nyomán irtózatos pánik keletkezett egy a kitűnülő, mint a templomban maradtak között, akik egymást taposva igyekeztek menekülni. A templomban levőket Hevesi főrabbinak sikerült megnyugtatón és a nyugalom megőrzésére való felhívás nyomán a templomban helyreállt a rend.

Az első vizsgálat megállapítása szerint két ugrynevezett tojásgránátot dobta a templomból távozókra. Szemtanuk közlése szerint a tettesek ketten voltak, akik a templom közelében előre elhelyezkedtek és a megfelelő pillanatot várták a merénylet végrehajtására. A meggyújtott gránátokat mintegy 8-10 lépésnyi távolságra dobta a hívek közé. A két gránát oly hatalmas detonációval robbant, hogy még a zsinagóga mögött lévő házak ablakai is betörték. Az egyik gránát a harmadik lejárati lépcsőre esett és azt felszakította, a másik az előcsarnok előtt robbant fel.

Egy őrszemes rendőr a templom közelében közvetlenül a merénylet után egy futó alakot fogott el, aki gyanúsan viselkedett. Az elfogott állhatatosan tagad.

A démon

Francis Mauriac színművének bemutatása

Mauriac, a regényíró, finom lelki problémák elemzője, aki az életet belülről kifelé vizsgálja, tehát a szó szokott értelmében nem realista. Tekintete ennek ellenére éles; a lelki ügyek és konfliktusok területén biztos lépése. Mint színpadi szerző csaknem a színpadon musis emelkedik, hogy az élet külső körülményein túl, annak misztikus, végzetes erejét érzékeltesse.

Tegnap bemutatott darabja: „A démon”, annak ellenére, hogy élő figurákat mutat be és erős drámai hatásokkal dolgozik — az élet kiszámíthatatlan, természetfeletti elemeit igyekszik megfoghatóvá, élővé tenni. Az anya és leánya szerelmi rivalitásában a leány győz, de ezáltal nem a természet erejével, hanem ama férfi befolyására, aki „démonként” követi az asszony minden lépését, mert halálos szenvedéllyel ő az anyát szereti.

Befolyásoló ereje valóban démoni ennek a papból lett nevelőnek; benne nemcsak a szenvedély ereje elemi, hanem a vonzás és taszítás képessége is, anélkül, hogy a szerelmi vonzás képességével is fel volna ruházva.

A tragikum az, hogy bár a „démon” a sors eszköze tud emelkedni — ő maga a saját vágyainak nem tud beteljesítője lenni. Erdekese darab, mélypillantású író munkája, aki az életet nemcsak a jelenségvilág felületén látja, hanem rejtett vonatkozásaiban is.

Az előadás, melyet Szabados Arpád rendezett kitűnően, méltó volt Mauriac írói nagyságához. Erényi Böske mély, finom ösztönösséggel játszotta meg a szerelmi sodrásába került anyát, aki leányával szemben először rivalissá, később megértő lemondóvá lesz. Sikere maradéktalan volt. Nagy István a démoni nevelő szerepében csillogtatta meg egyre erősödő, izmosodó talentumát. A kisfiu szerepében Radó Éva tűnt fel; nagyon tehetséges fiatal színész, aki bizonyosan emelkedni fog és még forró sikereket fog aratni. Lantos Béla a fiatal, hódító angol fiu szerepében ha nem is adott mindvégig egyetlenes játékot, mégis dicsérendő alakítást nyújtott. Mária Éva a szerelmes nevelő szerepében a szenvedély és kétségbeesés hangját hitető erővel ütötte meg. Kevesebb pátosszal nagyobb hatást ért volna (l. Tóth Elek, mint mindig, ezáltal is pompásan játszott). Bájos volt Faluvégi Gizella.

A megértő közönség szeretettel fogadta az irodalmi értékű darabot, sokat és lelkesen tapsolt a szereplőknek. (s.)

A rektor elle

Cluj, február 3. Vényszék pénteken meg az igazságügy mében az erdélyi nagyszabású bűnügy vényezék büntügyi des elnöke alatt gozsi alezredes, S. sile Campian és A vádat dr. Blebe a védelmet tiz k. alkön dr. Mircea van Valerrel.

A re igazi A tárgyalás me bevezetik a per va mártus közül ötve között szerepel terrorista mozgal aki ugyancsak ve szervezkedésben. zött

különös érdek Lascianu és P. tókak, akik má gyalás előtt Stefanescu Goa rénylet tény

Mint ismeretes, a Antoniu Francu hallgatóra irány hallgat. Atonafei peltek a merénylet musítottak minde vallomást tettek a zetői azonban tud mások mögött í rélelem áll, részbe nyomozó hatóság nek ellenére is a biztosítottak Utá sának, hogy a té ban éreztek mag lász kutatás ilye ményre is vezetett jannár első nap ges tetteseket a ben elfogni. El val együtt az ték őket és ott lyában ismét k A nyilvánosság változatlanul Utá mint a helyszíni így kívánták ezt Pop detel

Az első, aki er sen bedől, Atofa tatri és az általa ségével elfogták és Lascianu A akadémiai hallg alkalmával meg előző lött rá a re mények között é volt az, aki egyé biztonsági detek nizmussal adta k mondott minden a maga tisztázás

A terrorista al személyes bosszu ben. A rektor ta tanban akarta s rénylet előtt e voltak. Lascianu hogy csak egy-e Pop a revolvér Lascianu pedig szíve felett tartó szon. Midőn a r Pop előrántotta automata revolve kezében ekkor v lanu a Popra t azonban cél té lanu felé fordult. célt, majd fut ottán az ucca kö földbegyökerezett. Kezében tartotta tás közben me kiabálni kezdett lérve, utána inu elfoghatták volna a Corches és F mozgó elé került felhalmozott lá ismét kilépett az elő és azt majsz

Megkezdődött az erdélyi terrorista merénylők hadbírószági tárgyalása

A rektor elleni merénylet két valódi tettese: Pop Ioan és Lascaianu a katonai törvényszék előtt. Szükséges van a két értelmi szerző

Cluj, február 3. A kolozsvári katonai törvényszék pénteken délután 4 órakor kezdte meg az igazságügyi palota esküdtársai terében az erdélyi légionárius összeesküvés nagyszabású bűnperének tárgyalását. A törvényszék bűnügyi tanácsa Negulescu alezre-des elnöksége alatt alakult meg, tagjai: Gulea alezre-des, Stefan Tiberiu őrnagy, Vasile Campian és Anton Iordan kapitányok. A vádat dr. Blebea katonai ügyész képviseli, a védelmet tiz kolozsvári ügyvéd látja el, élükön dr. Mircea Georgescuval és dr. Moldovan Valerával.

A rektor elleni merénylet két igazi tettese
A tárgyalás megkezdése előtt közvetlenül bevezették a per vádlottait. Ötvenkilenc légionárius közül ötvenöt van jelen, a távollévők között szerepel Veres Laurentiu, az erdélyi terrorista mozgalom vezére és Horia Simu, aki ugyancsak vezető szerepet töltött be a szervezkedésben. A jelenlevő vádlottak között

különös érdeklődéssel fogadják Aurel Lascaianu és Pop Ioan egyetemi hallgatókat, akik mint az közvetlenül a tárgyalás előtt nyilvánosságra került, a Stefanescu Goanga professzor elleni merénylet tényleges tettesei voltak.

Mint ismeretes, a hatóságok gyanúja először Antoniu Francu kereskedelmi akadémiai hallgatóra irányult, majd Uta Dumitru, George Atonafei és Ioan Dumitrescu szerepeltek a merénylet végrehajtóiként. A gyanúsítottak minden egyes esetben beismerték a merénylet tényét, amelynek vezetői azonban tudták, hogy a beismert vallomások mögött részben a vizsgálatról való félelem áll, részben pedig az a célzat, hogy a nyomozó hatóságokat tévútra vezessék. Ennek ellenére is a legnagyobb nyilvánosságot biztosították Uta és társai beismert vallomásának, hogy a tényleges tettesek biztonságban érezték magukat. A heteken át tartó lényeges kutatás ilyen körülmények között eredményre is vezetett és

január első napjaiban sikerült a tényleges tetteseket a fenti két diák személyében elfogni. Elfogatásuk után Atofaneival együtt az Avram Iancu utcába vitték őket és ott egy téli délután felhőmályban ismét lepergették a merényletet.

A nyilvánosságra hozott közleményekben változatlanul Uta és Dumitrescu szerepeltek, mint a helyszíni szemle résztvevői is, mert így kívánták ezt a nyomozás érdekei.

Pop a rektorra, Lascaianu Gruia detektívre lőtt

Az első, aki ennek a taktikának ténylegesen bedőlt, Atofanei volt. Sikerült is letartóztatni és az általa szolgáltatott adatok segítségével elfogták Pop Ioan 22 éves bölcsészeti és Lascaianu Aurel 23 éves mezőgazdasági akadémiai hallgatót. A helyszíni kiszállás alkalmával megállapítást nyert, hogy az előző lőtt rá a rektorra, aki csodálatos körülmények között életben maradt és az utóbbi volt az, aki agyonlőtte Enache Gruia állam-biztonsági detektívet. Atofanei pártatlan cinizmussal adta ki a tényleges tetteseket, elmondott mindent, amit szükségesnek látott a maga tisztázásához.

Hogyan történt a merénylet
A terrorista akció keretein belül Pop Ioan személyes bosszu is vezette tette elkövetésében. A rektor tanára volt Popnak, aki lélektanban akarta specializálni magát. A merénylet előtt egy órával már a helyszínen voltak. Lascaianuval együtt megbeszélték, hogy csak egy-egy revolverlövést adnak le. Pop a revolvert télikabátjának jobbzsabójában, Lascaianu pedig annak belső zsebében, a szíve felett tartotta. Mindkettő ujját a ravaszson. Míg a rektor és Gruia odaértek, Pop előlőrtottá revolverét és elsütötte. Az automata revolver két lövést adott le; a diák kezében elkor volt először fegyver. Lascaianu a Popra ugró Gruia-ra lőtt, a golyó azonban célt tévesztett. Gruia most Lascaianu felé fordult, aki másodszor pontosabban célzott, majd futni kezdett. Pop a lövések után az ucca közepére ugrott, ahol szinte földrehegykezett a lábát. Megzavarodott. Kezében tartotta a fegyvert. Lascaianu futás közben megállt és a Corches utcában kiabálni kezdett Pop után, aki erre magához tért, utána indult. Nem futott. A járókelők elfoghatták volna, de nyilván félték tőle. Pop a Corches és Florilor utcákon át a Select-mozgó elé került és ennek udvarában az ott felhalmozott ládák közé dobta revolverét. Ismét kilépett az uccára. Zsebéből almát vett elő és azt majszolgatni kezdte, közben le-

sétált a Royal-mozgóhoz és egy ott forgatott filmet nézett végig, nyilván, hogy alibit teremtsen magának. Lascaianu hazaszaladt. Lefeküdt és pár perc múlva mélyen aludt.

Atofanei, Pop és Lascaianu egyaránt egzaltáltan viselkedtek a vizsgálat során; ez utóbbi több ízben is hangoztatta, hogy fájjalja Gruia halálát. A rendőrség a merénylet után kapott információk alapján az összes Pop nevezetű egyetemi hallgatókat letartóztatta és ezek között volt Ion Pop is. De miután akkor még nem merültek fel ellene terhelő momentumok, rövid fogvatartás után szabadon engedték.

Megkezdődik a tárgyalás

A péntek délutáni tárgyalás a vádlottak személyi adatainak felvételével vette kezdetét, majd felolvasták a vád 30 és a védelem 32 tanujának névsorát. Az előzők közül 10, az utóbbiak közül 8 hiányzik. Dr. Blebea katonai ügyész javasolja a vád hiányzó tanujának elővezetését; Mircea Georgescu dr. védő közli, hogy Puscaru és Stanciu egyetemi tanárok a bíróság rendelkezésére állnak és a mai tárgyaláson azért nem jelennek meg, mert számoltak azzal, hogy kihallgatásukra ma nem fog sor kerülni.

Pergátló kifogások

Ezután Rebreanu Traian védő emel pergátló kifogást Dan Ioan nevű védeleccel kapcsolatban, akinek tettét a katonai ügyészség vétségnek minősíti és így nem vonható felelősségre a törvényszék büntügyi tanácsa részéről. Több más védő is csatlakozik a kifogáshoz, kérve a perben összpontosított különböző akciók egymástól való szétválasztását.

Dr. Blebea katonai ügyész replikájában az ügyek egyesítve tartását kéri, miután egyirányú akciónak van szó, amelynek célja a demokratikus államrend megdöntése és totális állam létesítése volt.

Félhét órakor a katonai törvényszék a pergátló kifogások ügyében tanácskozássra vonult vissza.

Visszautasítják a pergátló kifogást

Rövid tanácskozás után a bíróság visszautasítja a védelem pergátló kifogását és illetékesnek mondva ki magát a per le-tárgyalására, hozzákezdnek az érdemi tárgyalásához. Negulescu elnök egyben bejelenti, hogy a távollévő tanuk ügyében a tárgyalás folyamán fognak dönteni.

Tagad az első vádlott

Ezután sor kerül a vádlottak kihallgatására. A vádlottakat kivezetik a terem-ből és elsőnek Boje Stefan egyetemi hallgatót szőlítják be, aki tuiválevőleg Veres Laurentiuval, a diákszervezet elnökével együtt kijelölte a merénylet végrehajtására kiszemelt egyénekét. Negulescu elnök felteszi a kérdést a vádlottnak, hogy fenntartja-e azt a vallomását, melyet a rendőrség előtt, majd később a katonai vizsgálóbíró előtt tett. Boje határozott nimmal felel, mert amint mondja, előző vallomása egyáltalán nem felel meg a valóságnak.

Előre megállapodtunk ugyanis, — mondotta alig hallható hangon Boje —

hogy terrorista jelleget adjunk a történeteknek. A diákcentrum megszervezésével az volt a célunk, hogy antiszemita harcot indítsunk.

Ezután az elnök kérdéseket tesz fel Boje előző vallomásával kapcsolatban, de az ki-tartóan hallgat. Negulescu elnök több ízben felteszi a kérdést, Boje azonban idege-sen néz körül a teremben és egyetlen szót nem válaszol. Majd többszöri unszólásra mindössze annyit hajlandó mondani, hogy előző vallomását kényszer hatása alatt tette.

Negulescu elnök: Nem volt szó egyáltalán a merénylőről? Nem mondtad Veres Laurentiunak, hogy Pop Ioan alkalmas a merénylet végrehajtására?

Es mivel Boje még mindig hallgat, Negulescu elnök biztatja:

— No, felelj hát.

Boje válasz helyett vizet kér, arra való hi-vatkozással, hogy kiszáradt a torka és nem tud beszélni. Néhány perc múlva egy pohár vizet hoznak Bojenak, amit az lassan, korty-onként kűszik, de ezután sem ad választ. A feszült csend után Negulescu elnök fel-teszi a kérdést:

— Zárt tárgyalást akarsz? Megtehetjük, ha beszélni fogsz. Emlékszem, hogy amikor a letartóztatási végzést aláírtad, akkor be-szélteél. Ennyit kell gondolkodnod a felele-ten?

Ezután széket hoznak Bojenak, mert pa-naszködik, hogy nagyon gyenge. Leül, de fe-lelni most sem akar.

Ezután Boje alig hallható hangon annyit mond, hogy idegsookk vett rajta erőt, nem tud beszélni. Majd amikor Negulescu elnök a szomszédos szobába akarja vezetetni, hogy megnyugodjék, Boje tiltakozó mozdula-tot tesz és kijelenti, hogy hajlandó vallani, ha zárt tárgyalást rendelnek el.

Negulescu elnök ezután kihűtíti a termet és több mint háromnegyed óra hosszat tartó zárt tárgyalás alatt kihallgatják Bojet, majd ismét nyílt tárgyalás alatt Atofaneit veze-tik be.

Vasárnap délelben kezdődik Kolozsváron a főbérők és al-bérők általános bejelentési kötelezettsége

Öt napon belül minden családi házban lakó háztulajdonos és főbérő be kell jelentse családját, személyzetét, illetőleg albérlióját a kerületi komisszáriátuson

Cluj, február 3. Kolozsvár rendőrkezes-tora tegnap délelben magához kérte a saj-tó képviselőit és rendkívül fontos nyilatko-zatot tett előttünk a néhány nappal ezelőtt megjelent rendeltetvény érteimé-ben előirt bejelentési kötelezettség ügyében.

A rendőrkezes tor nyomatékosan felhívja a lakosság figyelmét, hogy bejelentési kö-telezettség általános és az az összes háztu-lajdonosokra és főbérőkre vonatkozik, függetlenül attól is, hogy korábban be let-szedési hivatalnál be vannak jelentve és függetlenül attól is, hogy korábban be let-tettek jelentve a kerületi rendőrkomisszária-tusokon.

Kolozsváron a bejelentések vasárnap délelben kezdődnek és öt napig tartanak. A bejelentések kizárólag a kerületi komisz-száriátusokhoz eszközlelendők, amelyek e

célból vasárnap egész nap is dolgozni fog-nak.

A családi házban lakó háztulajdonos be kell jelentse családját és személyzetét.

A főbérő be kell jelentse családtagjait, személyzetét és albérliót.

A háztulajdonos köteles ellenőrizni, hogy bérlije eleget tett-e bejelentési kö-telezettségének, illetőleg, hogy birtokában van-e a kerületi komisszáriátus által kiboc-sátott igazolványnak.

A kerületi komisszáriátusokon előrelát-hatólag 1 lejért meg fogják kapni a felek a szükséges őrlapokat. Ezeket az őrapo-kat magukkal is vihetik, hogy otthon töltsék ki. A teljesített bejelentésről a ke-rületi komisszáriátusok igazoló szelvényt fognak adni, amit jól meg kell őrizni, hogy a házról-házra történő ellenőrzésnél fel le-hessen mutatni.

Miért szakította meg a Szovjet a diplomáciai összeköttetést Magyarországgal?

Moszkva, február 3. Moszkvai diplomáciai köröket meglepetésszerűen érte a szovjet kormány azon briszk elhatározása, hogy megszakítja a diplomáciai kapcsolatokat Magyarországgal. E körök szerint az orosz kormány gesztusa nemcsak, hogy nem tart-hatja vissza Magyarországot, ellenkezőleg, ezt az országot véglegesen azon hatalmak közé sorolja, amelyek az antikommunista egyezmény híveinek tekinthetők.

Ezzel szemben szovjetkörök véleménye szerint a diplomáciai kapcsolat megszakí-tása nem annyira Magyarországnak szól,

minthogy remény sem lehetett arra, hogy Magyarországot pozíciójának megváltoztatá-sára késztesse. A szovjetkormány gesztusa-ban inkább egy, a kisállamokhoz intézett fig-yelmeltetés kell látni. E figyelmeztetés irányulhat Jugoszlávia felé is, bár ez nem tart fenn diplomáciai kapcsolatokat a szov-jettel.

Szovjet-körök hangsúlyozzák továbbá, hogy a diplomáciai kapcsolat megszakítá-sáról kiadott közlemény elvben Japánt is fe-lelőssé teszi az antikommintern paktumhoz való csatlakozással kapcsolatban Magyaror-

szágra gyakorolt presszióért; a közleményben sem Olaszország, sem Németország nincse-nek névszerint megjelölve.

Másrésről moszkvai német körökben hangsúlyozzák, hogy Schnurre tervezett moszkvai látogatásának elhalasztása nem je-lenti a szovjet és Németország között terve-zett tárgyalások elejtését.

Budapest, február 4. A szovjet kor-mánynak azon intézkedésére vonatkozóan, amellyel a budapesti orosz követséget megszüntették, félhivatalos magyar hely-ről hangsúlyozzák, hogy Magyarországnak az antikommintern egyezményhez való csatlakozása nem irányul Oroszországgal el-len. Csáky gróf külügyminiszter kéztiben is kijelentette, hogy az a lépés védekező jellegű intézkedés a komiternnek nevezett nemzetközi szervezet agitációjával szem-ben. Ebben az értelemben csatlakozott Ma-gyarország az egyezményhez. Az orosz kormány lépése arra vall, hogy Oroszor-szág azonosítja magát a kommunista in-ternacionáléval. Ez még inkább indokolja azt, hogy Magyarországgal csatlakozott a né-met-olasz és japán kormányokhoz, ame-lyek leszögezték, hogy fenn kívánják tar-tani a polgári rendot.

78 amerikai író a spanyol köztársaság fegyverrel való ellátását kéri

Newyork, február 3. Hetvennyolc író alá-írásával felhívás jelent meg ma az amerikai lapokban, amelyben a spanyol köztársaság részére való fegyverszállítási tilalom feloldá-sát kéri. A felhívást többek között Pearl Buck, a Nobel-díjas írónő és Upton Sinclair is aláírták.

Hitler azt tanácsolta Mussolininek, hogy mérsékelje igényeit

London, február 3. A News Chronicle értesülése szerint Hitler azt a tanácsot ad-ta Mussolininek, hogy mérsékelje igényeit Franciaországgal szemben. A német kan-cellár állítólag azt javasolta, hogy Tunisz kérdésében fogadjon el Mussolini az ott élő olaszok autonómiáját. Ami Korkizát ille-ti, Olaszország kérje a sziget demilitarizá-lását és a francia katonai repülőter meg-szüntetését.

SPORT

Kisebb sportegyesületek nem kell kérjék jogi személyiségük elismerését?

Cluj, február 3. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap és előző számainkban is már jelentettük, hogy a Straja Tarii, a legfőbb román sportforum kidolgozásában a Hivatalos Lapban új testnevelési törvényt látott napvilágot, amelynek részleteit azonban csak a végrehajtási utasítás fogja tartalmazni, amelynek megjelenése a közeli napokra várható.

A román sportélet átszervezésével kapcsolatos tervek és törekvések sorába most egy új érdekes tervezet lépett, amelyet a romániai sportszövetségek uniója, az UFSR terjesztett fel a Straja Tarii elé. A tervezet azt kéri, hogy a Straja Tarii engedje meg kisebb sportegyesületeknek, hogy jogiszemélyiségük el nem ismertetése mellett működheszenek, mint a Straja Tarii által jogosított sportegyesületek. Ami azt jelentené, hogy a később meghatározandó méretű vagy kisebb helységekből működő sportegyesületek fel lennének mentve a jogiszemélyiség elismerésével járó formalitások és nem kisösszegű kiadások alól.

A tervezet egyelőre nem nyújt kellő betekintést annak módzataiba, azonban ez mindenképpen alkalmas lehet arra, hogy a kisebb helységekből is, bármilyen kevés pártoló és aktív taglétszámmal sportegyesület alakulhasson, amely egészen minimális költségvetés mellett fejthessen ki sporttevékenységet.

Mint bucaresti jelentés közli, minden remény meg van a tervezetnek a Straja Tarii által való elfogadására annál is inkább, mert ezt George Plagino, az UFSR elnöke dolgozta ki és ugyancsak ő szorgalmazza a legfőbb román sportforum, a Straja Tarii előtt.

Kis hírek a sportvilágból

Joe Louis, a néger ökölvívó világbajnok az utóbbi 19 hónapban ötször állott ringbe, hogy megvédje világbajnoki címét. Az utolsó két mérkőzésén összesen csak 4 perc és 33 másodpercig volt küzdelemben. A két mérkőzésen összesen 147 millió lejnek megfelelő összeget keresett. Ami másodpercenként 534 ezer lejnek megfelelő összegnek felel meg!

A Haggibor sportegyesület ezúton is értesíti összes tagjait, hogy irodáját Str. Iuliu Maniu 2. II. em. alá helyezte, ahol a titkárság minden nap, szombat és vasárnap kivételével, délelőtt 10-1-ig és délután 4-8-ig tart hivatalos órát. A titkárság telefonszáma: 20-94.

A labdarúgó szövetség elnöke — mint megírtuk — Gabriel Marinescu tábornokot, Bucuresti rendőrprefektusát nevezték ki. Hír szerint a szövetségi tanács összeállítása a következő lesz: Alelnök: Davilla ezredes, tagok: Fulga, Evian, Popescu mérnök és Nedelcovici, aki a szövetség titkára lesz.

TMAC—Makkabi 3:0 (2:0). A TMAC csapata negyedik mérkőzését játszotta Palesztinában. A mérkőzésnek reváns jellege volt, mert az első mérkőzés a Makkabi ellen 1:1 arányban döntetlenül végződött. A TMAC végig jobb volt ellenfelénél és Poszák, Kohn, valamint Zsizsik II góljaival biztosan győzött.

KAC—Victoria mérkőzés lesz vasárnap délután a városi sporttelepen. A barátságos mérkőzés 3 órakor kezdődik.

A bucaresti Makkabi futballcsapata vasárnap barátságos mérkőzés keretében az FC Rapid csapatával mér össze erejét.

Előző meg és kezelje
A NÁTHÁT
köhögést és hörghurutot
egy doboz
VALDA
PASZTILLÁ-val!

AZ UJ KELET

palesztinai utazási és információs osztálya megkezdte működését

A Palesztináról elterjedt ellentmondó hírek, a vizsaterők és rosszhiszeműek híresztelése szükségessé teszik, hogy az erdélyi zsidóságnak Palesztinával való kapcsolatai kimélyüljenek és állandó jellegűek maradjanak. Az Uj Kelet jó szolgálatot kíván tenni olvasóinak, amikor egyébként is állandósított és kifogástalan palesztinai hírszolgálat mellett az olvasó személyes érdekeit is szolgáló információs szolgálatot létesít. E célból az Uj Kelet kiadóhivatala megállapodott a „HAMADRICH” információs irodával (Tel-Aviv), mely dr. Kochavi (dr. S. Stern, a Zsidó Párt volt főtájkára) vezetése mellett mintaszervi információs és tájékoztatói tevékenységet végez.

A „Hamadrich” irodába az Uj Kelet részéről palesztinai szerkesztőnk, Barzilay Istvánt delegáltuk, aki közel másfél évtizedes erdélyi zsidó újságírói tevékenysége idején megismerte az erdélyi zsidóság életét, szándékait és a dolgok iránti beállítottságát és anyanyelvükön válaszol az érdeklődő erdélyiek leveleire.

Az Uj Kelet palesztinai információs és utazási osztálya a Hamadrich irodával való megállapodása révén az érdeklődő rendelkezésre bocsátja elsőrendű összeköttetéseit az élet minden ágában. Kereskedelmi kamarák, statisztikai hivatalok, hitelintézetek és bankok, biztosítótársaságok, utazási és szállítási irodák, felsőbbfokú iskolák és mindennemű tanintézetek, szanatóriumok, ipari és kereskedelmi szervezetek stb. útján elnyerhető összes felvilágosításokat, pénzbefektetésekre és vásárlásokra vonatkozó felvilágosításokat bocsát az érdeklődő rendelkezésére.

Vállaljuk továbbá Tel-Avivban, Hajfán és Jeruzsálemben ingatlanok kezelését, valamint az ország minden pontján títványok adminisztrálását.

Az információra vonatkozó kéréseket kiadóhivatalunk továbbítja a Hamadrich irodához. Egy egyszerű információ illetéke 100 (száz) lej, amelyet kérjük a kiadóhivatalnak a levéllel egyidőben beiktatni.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

A francia szobalány, Hazajáró lélek
A vén bakancsos és fia a huszár
és Angyalt vettem feleségül

című újdonságok iránt olyan hatalmas és lankadatlan érdeklődés nyilvánul meg a közönség minden rétegében, hogy az igazgatóság újra másorra tűzte afenti darabokat. Szombat este, a

Francia szobalány, vasárnap délután hat órakor Zilahy Lajos maradandó sikerű új színműve, a

Hazajáró lélek, vasárnap este kilenc órakor Szigeti József énekes, táncos népszínműve,

HETI MŰSOR:

Szombat este 9: Francia szobalány. (21-szer.) Vasárnap d. u. 3: Liliomfi. (Szigligeti énekes. táncos falusi vígjátékának első olcsó helyáras előadása.)

d. u. 6: Hazajáró lélek. (Hetedszer.) este 9: A vén bakancsos és fia a huszár. (Harmadszor.)

Hétfő fél 9: A démon. (Harmadszor.) Kedd fél 9: Angyalt vettem feleségül. (Nyolcadszor.)

Szerda fél 9: Paradics kisasszony. (Salamon László és Kornis Ottó az Erdélyi Helikon drámapályázatán kitüntetett színműve. Rendező: Gróf László. Erényi Böske, Péntes Alice, Mária Éva, Paál Magda, Gróf László, Kovács György, Nagy István, Mészáros Béla, Tóth Elek, Csóka József, Lantos Béla, Réthely Ödön, stb. fellépésével. (Premierbérlet 23. szám.)

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Önagsága inasa. Szellemes vígjáték Bus Fekete László „János” című darabja nyomán, főszerepekben: Annabella és William Powell.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Gibraltár. Az idény legszebb francia filmje, melynek izgalmas cselekménye a Gibraltár szoros festőien szép vidékén játszódik le. Főszerepekben: Vivian Romance, Roger Duchesne, Erich v. Stroheim.

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

I. Az édes anyaföld. Minden idők legnagyobb filmje, főszerepekben: Paul Muni és Luisa Rainer. II. Önagsága inasa. Komédia, főszerepekben: Robert Taylor (A három pajtásból) és Jean Harlow. III. Uj hiradó és Micki Maus.

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Premier! Hőféherke és a 7 törpe. Walt Disney csodálatos szép filmje. Kedvezményes jegyek nem érvényesek! Számított helyek az 5, 7 és 9 óras előadásokon. Gyermekes is csak jeggyel nézhetik meg ezt a páratlan filmet.

A vén bakancsos és fia a huszár kedden este pedig a színpadon egyik legnagyobb sikert aratott zenés vígjátéka, az Angyalt vettem feleségül kerül színre.

Hétfőn este harmadszor szerepel a műsoron, Francois Mauriac tökéletes irodalmi és színvonalú remekműve, A démon.

Vasárnap délután először kerül színre olcsó helyárakkal Szigligeti évadnyitó falusi színjátéka, a Liliomfi.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Minden idők legpazarabb francia filmje! Conrad Veidt kettős szerepben a Sakkjátékos. Kempelen báró rejtélyes életének története beleszőve a lengyel szabadságharcba. Előtte 2 premier hiradó: Metro és Fox. Számított helyek. Telefon 37-05. Gondoskodjon idejében jegyről a nagy tolongás elkerülése végett.

RIO MOZGO MŰSORA:

(Volt Munkás mozgó)

3, 6 és 9 órakor! Kettős műsor: I. A cigányok. Orosz dráma. A vándorcigányok élete, örömei és bánatai. Fősz.: Alexander Granach, Leila Cernaia és N. Modinov. II. Ellopták Koronoff ékszereit. (A véres gyöngyök). Izgalmas bűntügyi dráma. Fősz.: Myrna Loy és Spencer Tracy.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, február 4.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhiradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhiradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18.15: A munka és jókedv szervezet órája. 19.15: Barberis énekesnő. 19.35: Hanglemezek. 20: Felolvasás. 20.15: Hanglemezek. 21: Üzenetek. 21.15: Ghinda-tánczenekar. 22: Hírek. 22.15: Hanglemezek. — 22.40: Keringőlemezek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglermek. 11: Hírek. 13.10: Gordonkaszámok. 13.45: Hírek. 13.45: Hírek. 13.55: Chopin-művek zongorán. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 18.40: Magyar nóták. 20.20: A rádió szalonzenekara. 21: Közvetítés az európai bajnoki műkorcsolyázó versenyekről. 21.40: Táncclemezek. 22.40: Hírek. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Nyomdavidókat keres lehetőleg belvárosban nyomdahelyiség céljaira nagyobb szűrőrenhelyiséget és irodák céljaira 4-5 földszinti szobát. Ügynököket díjazunk. Cim a kiadóban.

Angol nyelvet tanítok 6 hónap alatt garantálva. Cim: Saguna 7.

Italmérési engedéllyel rendelkező, minden információt kibíró filozofemita etnikai román üzletvezetőnek, társnak ajánlok. Megkereséseket Baniciu Ioan Timisoara I. Str. Margi Roman 10.

BRISTOL (volt Menyász) orth. kóser étterem és bodega Cluj, Regele Ferdinand 37. Tulajdonos: Klein E. Hideg és meleg étel és italok. Elsőrangú házikoszt kihordásra is. Szolid árak. Előzékeny kiszolgálás. Naponta friss juhsajt és orda, prima minőségű, nagyban és kicsinyben.

FRISS felvágott különlegességek. Kóser, tiszta, olcsó csak a Bristolban.

IZLETES kóser komplett menü 35 lej. Reggeli kávé 7 lej a Bristolban.

Villany-, víz- és lakatosmunkát leggyorsabban és legpontosabban Páll Bertalan szerelőnél kaphat. Str. Xenopol 25. Telefon: 20-14.

Ügynök keresetetik, aki kisebb vidéki helyeket látogat. Ajánlatok „Jó üzlet” jellegre sürgősen kéretnek a kiadóba.

Megfelelő hozománnyal rendelkező, nagyon szép, intelligens, fess hujom részére keresek vállalásos, egzisztenciával bíró 24-28 éves fiatalembert. Megkereséseket „Szombattartó” jellegre a kiadóhivatalunkba kérünk.

400-500 ezer lejjel betársulnék, vagy átvinnék rentábilis ipar-, esetleg kereskedelmi vállalatot. „Város” jellegre kiadóhivatalunk továbbít.

Angol nyelvtanítás román, héber, német, vagy magyar nyelven. Levélcim: Mister Star Brasov I. G. Duca 145. Telefon 11-71.

Erettségizett 23 éves fiatalember megköszönne kivándorlás céljából. Csak komoly ajánlatok vétetnek figyelembe. Leveleket „Haifa” jellegre kérek a kiadóba.

Keresek ügyes nő három tagból álló háztartás vezetésére. Berkovits Edéné Ludus.

Uccai üzlethelyiség, udvari engross raktár azonnalra is kiadó. Regele Ferdinand 21 alatt. Értekezni Farkas borkereskedésben.

Egy gyermek mellé keresek zsidó nevelőnőt, aki a román és német nyelvet bírja. Klein László Oradea, P. Unirii 7.

Czur Salom parcellát veszek. Aránjától pontos saldo kimutatással, „Haifa-Bay” jellegre az Uj Kelet kiadóhivatalába kérek.

A Carmel étterem családi okokból átadó. esetleg társat keres. Regele Ferdinand 33. Elián-ház.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN!

Konfekciós szakmából ügyes

eladót keres

Rona Andor

női konfekciós ház ORADEA.

Az Ön szállodája
Budapesten a
Continental szálló

Finom, uri otthon a Nemzeti Színház közelében, a főváros központjában. 160 szoba, legmodernebb berendezéssel. Egyágas szobák P. 4-től, kétágas szobák P. 7-től feljebb. Azonkívül minden árkategóriában. VENDEGAUTÓKNAK BEÁLLÓHELY.

KÜ

A pénz
hivatalok

Megírtuk, hogy árvérveteti a változott, valamint a tárgyakat. Az árvivatalnál meg mindenütt eredm

Forgaloms
C

Az Aviat

A hiányzó aviat aviatikai alapról rint, csak a E készpénzbefizetése sok esetben körül képviseltek meg Aviatikai Alap P. deletet adott ki. lyegek pótlása u is történhetik, csu

Milyen könyvek kezdve. Az uj k hajtására vonat most van folyam tériumban. Mive zökkenésmentesen kedelmi kódexet, néhány héten bel delmi törvény vé rüli bizonytalans szerint ugyanis és kiskereskedő könyveket véze kezdve.) A rend lket tekintenek

NE FE

A délután se Megérkezett Gy rolyi teknős-zsi fehér ficfából kaka-gyékényt, méhkest. A lá számára az árú árasztotta vele. tartott, hogy a és megtölték tott készpénzt, áruját a leg vendégeit a ren nyit az emberek Arje Leib be Mordecháj való csei nagytimár. tól katonacsizm gubacsot mind Mordecháj Nik az árat, de a a lipcei még nyit tartott m tathassa, mert Máramaros és ilyen mértékben megválasztják

A jó hír nem sör meg jobb valaha. De mé másik újságoló nemrég elhalt reicheről kedv ga csodálatos nyek és az all multat s jövőt zott.

Rabbi Móse rabbitsalád sar ja, hatalmas k Volt idő, hogy Szatmár. Szab alatt állott. kált, a vására

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyminiszter elárverezteti a vámhivatalok által elkobzott árukat és tárgyakat

Megirtuk, hogy a pénzügyminiszter elárverezteti a vámhivatalok által elkobzott, valamint a ki nem váltott árukat és tárgyakat. Az árveréseket már több vámhivatalnál meg is tartották, azonban nem mindenütt eredménnyel. A pénzügyminisz-

ter legújabb rendelete szerint a következő vámhivatalokban tartanak árveréseket: *Március 1-én Lugoson, március 9-én Temesváron. A hivatalos lap január 27-i száma részletesen felsorolja az árverésre kerülő árukat és tárgyakat.*

Forgalomba kerültek a 200 és 500 lejes címletű aviatikai bélyegek

Az Aviatikai Alap Pénztára vezetésének újabb rendelkezései

A hiányzó aviatikai bélyegek pótlása, az aviatikai alapról szóló törvény 3. cikke szerint, csak a Banca Naționalăhoz történő készpénzbefizetésekkel történhetik. Mivel ez sok esetben körülményes, a gazdasági érdeklapok megkeresésével kapcsolatban az Aviatikai Alap Pénztárának vezetésére rendeltet adott ki, amely szerint a hiányzó bélyegek pótlása új bélyegek felragasztásával is történhetik, csupán a 10.000 lejnél nagyobb

összegű hiányok fizetendők be készpénzben a Banca Naționalăhoz, az Aviatikai Alap Pénztárának számlájára. Ugyanezen rendelet szerint a bélyegek a számlák, vagy nyugták hátlapjára is ragaszthatók, ha az előlapon a bélyegek felragasztására nincs elegendő hely. Az Aviatikai Alap Pénztárának vezetésére egyidejűleg bejelentette, hogy a nagyobb címletű (200 és 500 lejes) bélyegekből most már elegendőt hoztak forgalomba.

Milyen könyveket kell vezetni május 1-től kezdve. Az új kereskedelmi törvény végrehajtására vonatkozó rendelet elkészítése most van folyamatban az igazságügyminisztériumban. Mivel az igazságügyminiszter zökkenésméltan akarja bevezetni az új kereskedelmi kódexet, a végrehajtási rendelet néhány héten belül kiadja. Az új kereskedelmi törvény véget vet a könyvvezetés körüli bizonytalanságnak. A törvény 7. cikke szerint ugyanis az egyedül dolgozó kisiparos és kiskereskedő nem köteles kereskedelmi könyveket vezetni. (De csak május 1-től kezdve.) A rendelet szabályozni fogja, hogy kiket tekintenek kisiparosoknak, vagy kis-

kereskedőnek, illetőleg kiket mentesítenek a könyvvezetési kötelezettség alól. A többi kereskedőnek és iparosoknak három könyvet kell vezetniük: naplót, leltárkönyvet és másolókönyvet. A részvénytársaságoknak, szövetkezeteknek és korlátolt felelősségű társaságoknak más speciális könyveket is vezetniük kell, a jelenleg is vezetett kettős könyvviteli rendszerű könyvek mellett. A nemzetgazdasági miniszter felülvizsgálja a kereskedelmi és ipari érdeklapok helyzetét. A nemzetgazdasági miniszter rendeletet küldött az egyes kereskedelmi és iparkamarákhoz, amelyekben utasította őket, hogy a körleteikben működő kereskedelmi

és ipari érdeklapok helyzetét vizsgálják felül és erről tegyenek jelentést a nemzetgazdasági minisztériumnak.

A Banca Națională megszorító rendelkezéseket adott ki a korlátlan deviza-autorizációval bíró bankok devizaüzleti tevékenységével kapcsolatban. A Banca Națională vezetésére rendeltet adott ki, amely szerint számos olyan devizaüzletre, amelyek eddig utólag voltak bejelenthetők, előzetes engedélyezési kötelezettséget irt elő. A rendelet csak azt a husz bucaresti bankot érinti, amelyeknek korlátlan deviza-autorizációja van.

A kolozs megyei kaolin előfordulások kitermelésére a „Caolin” S. A. kapott koncessziót

A nemzetgazdasági miniszter engedélyt adott a kolozsvári „Caolin” S. A. cégnek, hogy a kolozs megyei Aghires és Bagara községek határában, 87 hektár 1.011 négyzetméter területen előforduló kaolint kitermelje, a benyújtott tervezetek szerint.

Cégbejegyzések, új cégek

Fabrica Română pt. Capace de Ceasornice S. A. cég alatt Kolozsváron órafedelek és alkatrészek gyártására vállalat alakult, amelyet a törvényszék bejegyzett. A részvénytőke 500.000 lej, amely 500 darab 1000 lej névértékű részvényből áll. Az első igazgatóság tagjai: Dr. Coriolan Tătaru, Florescu Gheorghe és Grigore Romanovici.

A temesvári Sebők si Löbl S. A. legutóbbi közgyűlésén az igazgatóságba választották: Sebők Miksa, Löbl Zsigmond, Nicolae Pășariu és Constantin Diminescu, akiket a törvényszék bejegyzett.

A kolozsvári S. A. R. pt. Comert cu Masini si Automobile legutóbbi közgyűlésén a felszámolás megszüntetését és a vállalat reaktiválását határozta el. A reaktivált vállalat igazgatóságába a következők választották be: Dr. Stefan Hossu, Katona Ottó és Katona Irma, akiket a törvényszék bejegyzett.

Zürichi árfolyamok (február 3.): Márka 177.62, holland forint 238.50, dollár 442.93, font 20.72, francia frank 11.71, olasz lira 23.30, csehekrona 15.15, pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.40, zloty 83.65, belgas 74.855.

Mendel Ilus

Hangverseny február 6-án (hétfőn) este 9 órakor a katolikus gimnáziumban.

Közreműködik:

Fejér Sándor

hegedűművész.

Zongorán kíséri: **Tatár Ferenc** zongoraművész. Jegyelővétel a főtéri kioszkban.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.59—143.66
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.00—673.44
holland forint	76.38—77.56
svájci frank	31.95—32.43
francia frank	3.56—3.77
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
csehkorona (hivatalos)	4.68—4.77

A gabonaexportból szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai tartottak. A bucaresti magánforgalomban a következő árfolyamok alakultak ki:

Angol font, 30%-os szabadkvóta	1860—1870
angol font, 20%-os kvóta	1480—1490
angol font, 40%-os kvóta	1160—1170
holland forint, 30%-os sz.kvóta	214.80
dollár, 30%-os szabadkvóta	400
svájci frank, 30%-os kvóta	90
francia frank, 30%-os sz.kvóta	10.55
belgas (kliring)	64
belgas, 15%-os	66
svédkorona, 30%-os kvóta	94

Földcsuszamlások Buzau megyében.

Buzauból jelentik: Buzau megyében újabb földcsuszamlások voltak. A Basca folyó majdnem teljesen eltűnt. A vashid egy részét elborította a földtömeg.

NE FEJL SZOLGÁM JAKOB

A délután se mult el nyugtalanítás nélkül. Megérkezett Gyékényesről Arje Leib, a károlyi teknős-zsidó. Őt szekéren hozta szép fehér fűből vajt teknőit és a tömöntelen káka-gyékényt, lábtörőt, szakajtókosarat és méhkast. A lápméti parasztlak készítettek számára az árut s ő hét megye piacait elárastotta vele. A kocsmá előtt pihenőt tartott, hogy a kocsiok megittassák lovaikat és megtöltsék kulacsukat. Sulem ritkán látott kézpénzt, de tekintettel megcsappant árujára a legszívesebben lebeszélte volna vendégeit a rendelésről. Miért is iznak annyit az emberek!

Arje Leib beszélt neki a károlyi sógorról: Mordecháj valóságos szerencsefia. Egy lipcsei nagytímár, aki ajánlatot kapott a cártól katonacsizmák szállítására, a jó magyar gubacsot minden lehető árban felvásárolja. Mordecháj Nikolsburger két napig tartotta az árat, de a végén beadta a derekát, mert a lipcsei még többet ígért. Eppen csak annyit tartott meg, hogy a tintagyárát folytathassa, mert most már Szabolcs, Bereg, Máramaros és Ugocsa is nála rendel. Ha ilyen mértékben dől hozzá a pénz, rövidesen megvásárlják hitközségi elnököknek.

A jó hír nem hatott kellemesen, a gazdag sógor még jobban eltávolodott Sulemtől mint valaha. De még felzaklatóbban hatott rá a másik újságolás, amellyel a teknős-ember a nemrég elhalt rabbirol, Móse Arje Oesterreicherrel kedveskedett neki. A történet maga csodálatos volt, de a közelmúlt események és az alig lezajlott házkutatás után multat s jövőt átszövő fenyegetésnek hangzott.

Rabbi Móse Arje Oesterreicher, a neves rabbi család sarja, a nagy reb Mayer unokája, hatalmas körzetnek volt a lelkipásztor. Volt idő, hogy állandóan uton volt, mert Szatmár, Szabolcs és Szilagy a rabbinátusa alatt állott. Egy szombaton Peéren prédikált, a vásáraitól nevezetes nagyközségben.

Másnap már utazott tovább Nyiregyháza, innen negyednap Bátorba, anélkül, hogy tudta volna, milyen veszedelem fenekedik a háta mögött. Peéren szombat este megölték egy leányt, egy szerelmes legény szurta le, mert a leány más szeretett. A boltos zsidó házában, ahol a rabbi megszállt, hangos gajdolás volt akkor, a királynőt bucsuztatták a hívek. Másnap már híre járt, hogy a leányt a rabbi parancsára ölték meg, hogy a szombati szertartás számára szüzléanyvélrel keverhessék a bort. Jelentés ment Váradra, a törvényszék összeült s a rabbit, akit sehol sem találtak, távollétében halálra ítélték. Kötél általi halálra. Jomkippur előestéje volt. A rabbi már visszatért Károlyba. Amikor Váradon megtudták az ítéletet, a zsidók ép indultak a templomba. A jomkippur nagy és félelmetes, minden szombatnál szigorubb és tilalmasabb, de maradhat-e Izráel ilyen esetben tétlen? A kolniré élénkítése után lóra ültettek egy fiatal zsidót, kendővel hátrakötötték a szakállát és a hajtincseit: ne lássa a világ, hogy a zsidó lovon nyargal a legszombatibb szombaton. Egész éjjeli és egész nap vágatott és csak másnap a neilah ima végefelé érkezett meg a károlyi zsinagóga elé. Letépte a kendőt arcáról és berohant. A rabbi ép a Nagy-Tenyenyolcat recitálta, amikor a hírnök a fülére hajolt: halálos veszélyről és Jakob házának jóhíréről van szó, azonnal hagyja abba. Nem hagyta persze abba, az utolsó betűig végigmondta.

A csillagok feljöttével reb Móse Arjét kocsiúra ültették, egész éjjel utaztak. Szaniszlóban, Ladányon, Szolnokon, Pesten értettek. Itt már jó helyen voltak. A rabbi öccse, Jozsef Manasse, vagy ahogy a bécsiek számára mondatta magát, doktor Josef Manes Oesterreicher híres ember volt, császári és királyi kamararvos. Szava az udvarig is elhallatszott. De még neki is csaknem egy

évig kellett kilincselnie és audienciázni, míg a perújrafelvételt ki tudta eszközölni, mert a váradi ítélet formailag jogerős volt. A perújítás folyamán szigorú vizsgálat indult, a rabbit felmentették, az igazi bűnöst pedig fegyházba küldték.

A teknős-zsidó alig egy óráig időzött a lápfalvai árendában. Miután az emberei és a lovai eleget ittak, távozott. De a története évekre és talán egy életre ott maradt Sulemnél. Noha a tanulás mindennél világosabban beszélt Jakob házának hűségéről és a veszélyben való összetartásról, továbbá arról, hogy nem szunymad és nem alszik Izráel őrizője, voltak pillanatok mint ezuttal, Sulem a saját esetére gondolt s a fogai szeszverődtek a rettegéstől. Vajjon az ötvári hadnagy nem azért jött-e, hogy kikémlelje a lakóhelyét? Vagy ha valóban a szökevény miatt jött is, nem megtudta-e most egész világosan, hogy Latorkán laktak azelőtt? Mi lesz, ha a parasztlak vadaskodásait is megtudja.

Este megérkezett Szrule Jantev. Nagy s megvető biggy volt a száján.

Azt mondta reb Leizer, megmondhatam volna neked magam is, hogy kedden és szerdán az égetőben szokott lenni. A raktárt ezen a két napon csak egész sürgős esetekben nyitja ki. De ha nincs jobb dolgod, holnap is átmehetsz.

Sulemnek áporodott lett a szája: Ez volt az a pillanat, amikor világosan látta, hogy kár Kese uj hátsó patkóját kopatni. Ha nincs pénze, ne is menjen Batizra. Mit csináljon. Most mit csináljon?... Ugyan, ugyan. Mit lehet csinálni, ha az embert zaklatja a gond és a hatóság? Ha betegség és szegénység látogat el hozzá? Ha a multja tele van ijesztéssel és a jövője rettegéssel? Nincs semmi baj, ne félj, szolgám, Jakob. Jó, hogy Szrule Jantev idehaza van és vállalja az esti teendőket a kocsmában, le lehet ülni a gemára elé s lehet kezdeni az egészet előlről az „Aldások” traktátusával.

Tune rabbenen... rabbanjaink tanítják. Mikor veszi kezdetét az esti Semá-olvasás ideje? Abban a percben, amikor a kohániták bevonulnak a szentélybe, hogy elfogyasszák a szent adományokat. Az időpont naplementekor van, mások szerint pontosan a csillagok feljöttekor. Vannak mestereink között, akik ezt a kifejezést alkalmazzák: amikor megtisztul a nap. De mikor tisztul meg a nap? a szürkület beálltakor vagy a szürkület elültetkor? Igen egyszerű volna, ha az ember odaállhatna szürkület előtt és még

helyesebb szóval alkonyat előtt a Szentély elé, hogy megállapíthassa, mikor vonulnak be Aron fiai vecsernyézni. De a Szentély, fájdalom már nem áll és nem állott akkor sem, amikor a rabbanok tanítottak. Fontos tehát, nagyon fontos tudni, hogy mestereink az esti Semá időpontjának még egy meghatározását adják. Az esti Semá abban a pillanatban kezd esedékes lenni, amikor a szegényember abbahagyja a munkát és sőt hint a kenyérére, hogy elfogyassa szűköcs vacsoráját. A szegényember vacsorája hasonlít a kohániták vecsernyéjéhez, a zsellér, aki dolgozott, Isten szolgálattevő papjaival azonos...

Melőtt aludni tért Sulem, kiment a hoid-sítotte udvarra és felrakta az üres hordókat és a nagy kosarasüvegeket a szekérre, hogy reggel ne tötse ezzel az időt. Még a fejében dudáltak a rabbanok csodálatos mondatai, de most már a gemára logikájával és hang-lejtésével hétköznapi dolgokon tanakodott. Felmerül a kérdés, hova tesszük majd a hordót a szeszrel, a szekér elejére, vagy a saroglyára? Ha az elejére tesszük, minden suly az előlő kerekereken lesz. Ha a saroglyára kerül, felbillenti a könnyű hegyi járművet. A legjobb lesz ennél fogva, ha elsőnek ezt töltetjük meg és a középen helyezzük el... És ha már ezen tanakodott, maradhatott-e továbbra is kételkedő és kishitű? Itt a szekér, itt vannak a hordók, amott reb Lazarovics és a nagy szeszraktár. Ha minden együtt lesz, áru is lesz és hitel is lesz.

Es mikor van az esti Semá-kiáltás utolsó határa? Még nincs késő.

Halljad, Jiszraél, az örökkévaló a mi Istenünk egy... Es mondjátok a fekvőhelyeiken és csendesedjétek, széla...

Kedre virradóra Kese csakugy repült a szekérről a Batiznak vezető uton. Csak repült, madár, nevetett magában Sulem, visszafelé aligha fogsz repülni. Már látta a sok teli hordót, már hallotta, litty-litty, amint magas hangon lotyognak a szekérén, mert őrösen vagy egy-két meszellyel a gyomruk fenekén nem lotyognak, de bögnék a hordók, mint a szomjas bivalyok. Már tudta, hogy a hordó nem is lesz elég s egy-két szükséges edényt még kölcsön is ad neki Lazarovics. Es jó, hogy így látta, hallotta és tudta, legalább bátran, elfogódottság és körülményesség nélkül beszélt a gazdag reb Leizerrel. (Folytatjuk.)

UJ KELET Legújabb hírek

Az amerikai kongresszus többsége Roosevelttel sorakozik fel a demokráciákkal kapcsolatos állásfoglalása ügyében

Az amerikai közvélemény 83 százaléka a német gyarmatok visszaadása ellen foglalt állást

Washington, február 3. (Rador.) Az Evening Star köztársasági-párti lap támogatja Roosevelttel magatartását a Franciaországban való repülőgépek eladását illetően. A lap azt hiszi, hogy ebben a kérdésben az amerikai kormány minden támadáson felül áll, tekintettel arra, hogy nincs szó a semlegesség megszegéséről, mivel Franciaország nincsen hadiállapotban. Ellenkezőleg, Franciaország minden erőfeszítést elkövet a háború elkerülésére. Növelni akarja aviatikáját, hogy azt képessé tegye támadással, főleg olasz vagy német részről jövő támadással szemben való ellenállásra. Ugy Németország, mint Olaszország jól fel vannak szerelve repülőgépek terén és megföldemlítéshez folyamodhatnak légi erejük alapján, amint az a müncheni értekezlet idején történt.

Newyorki jelentés szerint az amerikai közvéleménykutató intézet szavazást rendezett a következő kérdés felett: A világháború után elvett német gyarmatok visszaadhatók-e, vagy sem Németországnak? Az amerikai közvélemény 83 százaléka nemmel, 17 százaléka igennel válaszolt. Ezelőtt egy évvel az arány 77 százalék nem, 23 százalék igen volt.

Ottavából jelentik, hogy a kanadai kormány elnöke közölte az Havas távirati iroda tudósítójával, hogy Roosevelttel legutóbbi beszéde a legjobb benyomásokat keltette Kanadában. A kanadai kormány azért nem foglalkozott hivatalosan az Északamerikai Egyesült Államok elnökének nagyszabású beszédével és azért nem foglalt állást a kijelentésekkel kapcsolatban, mert Roosevelttel beszédéről nem volt hivatalos értesítés és a beszédet csak a sajtóközleményekből ismeri.

Egyidejű jelentés szerint a Roosevelttel tervezett szükséges közhangulatot sok tekintetben elősegíti Anglia kanadai főtisztosának, Sir Geraird Cambellnek tegnap Torontóban tett szenzációs nyilatkozata. Cambell kijelentette, hogy ha újabb világégés törne ki, akkor az angol birodalom központját Londonból áttennék Kanadába. A helyzet komoly — jelentette még ki Sir Geraird — a demokráciáknak le kell szállniuk a magas lóról és meg kell tenniük mindent a maguk védelmére.

Újabb washingtoni jelentés szerint Roosevelttel elnöknek a nyugati demokráciákkal kapcsolatos állásfoglalása mögött sorakozik fel az amerikai kongresszus tagjainak nagy többsége. Az ellenzéki hangok, amelyek eddig megnyilatkoztak, inkább formai kérdésekre vonatkoznak, de nem érintik az amerikai külpolitika lényegét. Politikai körök mégis kíváncsiak tartanak, ha Roosevelttel elnök a nyilvánosságának szánt nyilatkozatában körvonalazná az Egyesült Államok külpolitikáját.

A francia sajtó újabb kommentárjai

Párizsból jelentik, hogy a francia sajtó további kommentárokat szentel Roosevelttel beszédének. Az Excelsior szerint Roosevelttel szavai alkalmasak arra, hogy megmondásra és a dolgok mérlegelésére készítsék Rómát és Berlint. Ezek a szavak elhatározó fontosságot nyernek akkor, midőn a totális államoknak már semmi kétségük nem lesz aziránt, hogy Amerika törvényhozását átalakítják, hogy az ne képezzen akadályt az Európát fenyegető veszély elhárításában. Az Excelsior itt a semlegességi törvénytervezet módosítására céloz.

A L'Époque a következőket írja:

Roosevelttel békét akar, de nem a temető békéjét. Ő bizonyult a demokráciák államférfijai közül a legbiztosabbnak.

többnek. Roosevelttel nem hisz a szavakban, amelyekben nem lehet megbízni: a diktátorok szavában

Az elnök tudja, hogy Franciaország és Anglia a közeljövőben fenyegetett helyzetbe kerülnek és hasonló helyzetbe kerül Amerika is. Erre az eshetőségre reagál Roosevelttel.

A L'Ordre szerint a demokrácia, ugy látszik, méltó vezérét találta meg Roosevelttelben.

A Newyork Times elégtétellel regisztrálja Roosevelttel magatartását és hangsúlyozza, hogy Angliának és Franciaországnak módot kell nyújtani arra, hogy bármikor vásárolhassanak fegyvert Amerikától. Ha a támadó nemzetek tudni fogják, hogy az amerikai repülőgépek, ágyúk és fegyverek, valamint munició, háború esetén is megvásárolhatók, úgy e nemzeteknek egy-egy több okuk lesz arra, hogy elkerüljék a háborút, amely vereségükhöz vezethet.

Temesváron megkezdték az állampolgári lajstromból töröltek nyilvántartását

Két héten belül jelentkezni kell mindenkinek, aki nem szerepel az állampolgári lajstromban

TIMISOARA, február 3. A temesvári rendőrség a mai nappal megkezdte az állampolgársági lajstromból jogerősen töröltek lajstromozását és nyilvántartását. A rendőrség felszólította a listából töröltek, hogy két héten belül jelentkezzenek az állambiztonsági hivatalnál, ahol külön regiszterbe vezetik be és speciális igazolványt látják el őket.

Ugyancsak jelentkezésre szólították fel azokat is, akik nem mint az állampolgársági lajstromból töröltek szerepelnek, de különböző okból nem vették fel őket az évek során az állampolgársági lajstromba. A jelentkezési kötelezettség vonatkozik ez utóbbi kategóriát illetően azokra is, akik honosításukat kérték.

Capitol Mozdó

Mindent felülmúló siker!
WALT DISNEY csodálatos szép filmje!
Végig színes!

Hófehérke és a 7 törpe

Kedvezményes jegyek nem érvényesek!

Számozott helyek!

A tegnapi rendkívüli minisztertanácsban az angol kormány elkészítette a Palesztina-konferencia programját

A canterburyi érsek imádkozást rendelt el a konferencia sikeréért

London, február 3. Chamberlain kormányfő elnöke mellett tegnap Londonban újabb rendkívüli minisztertanács volt (a rendszeren kívül a második éjében), amelyen beavatottak szerint a kabinet tagjai a spanyol helyzetet vitatták meg. Ezután elkészítették a Palesztina-konferencia programját. Ez utóbbi probléma letárgyalásakor meghallgatták Malcolm MacDonald gyarmattügyi miniszter beszámolóját az arab delegátusokkal lefoly-

tatott előzetes megbeszélésekről. A tanácskozásokról nem adtak ki hivatalos jelentést. Egyidejű jelentés szerint a Canterbury-i érsek a Times-on keresztül nyit levelet intézett az angol keresztényekhez, amelyben arra kéri őket, hogy imádkozzanak a palesztinai értekezlet sikeréért. Az összes keresztények azt kívánják, hogy a jóakarát és béke ismét helyreálljon a Szentföldön.

Volosin százezer zsidó Ruszinszkóba való letelepítéséről tárgyalt

Ötszázmillió esekoronra kölcsönt kér esérébe a Volosin-kormány

Ungvár, február 3. Ruszinszkói jelentés szerint Volosin ukrán miniszterelnök egy Weisz nevű prágai lapszerkesztővel százezer menekült zsidó Ruszinszkóba való letelepítéséről tárgyalt. Ennek fejében a zsidó menekültügyi szervezetek 500 millió esekoronra

összegű kölcsönt folyósítanának a kárpát-aljai Ukrajnában. Volosin a kölcsönt közmunkákra akarja felhasználni; e munkálatokban zsidókat is foglalkoztatnának.

Ellenőrizhetetlen forrásból származó értesülések szerint ukrán tisztviselők élesen el-

lenzik Volosinnak ezt a tervét. Volosin a Révai helyzete állítólag megrendült; mindkétten előkészületeket tettek az országba való távozásra és állítólag Romániában vásároltak maguknak villát és földbirtokot. Ugyanezen forrás szerint Prchala tábornok ebben az ügyben megindította a vizsgálatot.

„Franciaország szuverénitása oszthatatlan”

A kamara egyhangú határozata

PÁRIZS, február 3. A francia kamara péntek délutáni ülésén vita nélkül közfelkiáltással a következő határozati javaslatot szavazták meg:

„A képviselőház ünnepelesen kijelenti, hogy éppúgy, mint Franciaország kontinentális területe, a birodalom bármely része a haza oltalma alá helyettesítik, az ott francia zászló alatt élő lakosságokkal; Franciaország szuverénitása oszthatatlan, nem adható át nem delegálható és nem osztható ketté.”

Milyen módosítások lesznek a magyar zsidótörvényen

Budapest, február 3. Az Esti Ujság jelentése szerint Imrédy miniszterelnök a képviselőház külön bizottságának péntek délutáni ülésén utalt azokra a módosításokra, amelyekhez a magyar kormány a zsidótörvényjavaslattal kapcsolatosan hajlandó hozzájárulni.

Az előadó közvetlenül a javaslat benyújtása után két módosító indítványt tett. Az egyik a zsidók föld- és ingatlanszerzési jogára vonatkozik, a másik a zsidó frontarcok érdemeinek hathatósabb elismerését célozza. Ami a zsidók politikai szerepét illeti az ezzel kapcsolatos rendelkezések ellen emelt alkotmányos kifogásokat a magyar kormány nem tartja komolyknak. Ezzel szemben olyan intézkedéseket vesznek fel a javaslatba, amelyek alkalmasak arra, hogy a zsidók politikai befolyását csökkentse. Választható csak az a zsidó lesz, aki be tudja bizonyítani, hogy elődei már 1867 előtt Magyarország területén éltek. Ezáltal a zsidó választók száma a jelenleginek körülbelül egyharmadára apad le.

Módosításokat eszközölnek annak meghatározásával kapcsolatban is, hogy ki tekintendő kereszténynek. Eszerint keresztény az a félév, aki reverzáliával kötött vegyes házasságból származott és szüleiivel együtt hét éves kora előtt keresztény hitre tért. Keresztény továbbá az a félév, aki nemzsidóval kötött házassága után tért át a keresztény hitre. Az enyhítések csak 1938 január előtti időkre vonatkoznak.

Bombamerénylet a londoni földalatti vasuton

London, február 3. A földalatti vasutak két podgyász állomásán ma robbanás történt. A merényletet mindkét helyen börtönben elhelyezett őrszerkezetre járó bombával követték el. Egy raktárnak súlyosan megsérült.

Fegyveres összelizés esek és ruszinok között

UNGVAR, február 3. Prchala tábornok Husztra érkezett és átvette hivatalát. A Volosin-kormány körében a tábornok visszaküldése nagy megdöbbenést keltett. A cseh tisztviselők és telepek elleni agitáció ismét megkezdődött. Szolyván az ukrán milícia tagjai megtámadták a cseh tisztviselőket, akiknek katonai osztag sietett segítségükre, fegyverrel és gépfegyverrel tüzeltek rájuk. Az incidensnek több halottja és sebesültje volt. Prchala tábornok erreidte az ostromállapotot Ruszinszkó területére.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-80.

HUN DE IMPRIMAT